

PISSARRA

Revista d'ensenyament de les Illes · març-setembre 2016 · núm.149

**XI Congrés
STEI
Intersindical**

Horts escolars Solidaris

a Reutalhuleu-Guatemala

Organitza:

Col·labora:

STEI
INTER-SINDICAL

horts

2016-2017

solidaris

**CAMPANYA DE SENSIBILITZACIÓ 2015-16
ONGD ENSENYANTS SOLIDARIS/STEI**

C/Marià Canals, 13 · Palma · Tel. 971 91 00 60
cooperants@ensenyantssolidaris.org

Ingressos a Caixa Colònia:
2056 0004 41 4112012591

PISSARRA

Revista periòdica d'informació
de l'ensenyament
de les Illes Balears

EDITA:

Sindicat de Treballadores i
Treballadors Intersindical de
les Illes Balears

Carrer Jaume Ferran, 58
07004 Palma
Tel. 971 90 16 00
Fax. 971 90 35 35
Pàg. Web: www.stei.cat
E-mail:
pissarra@stei.cat
stei@stei.cat

CONSELL DE DIRECCIÓ I REDACCIÓ:

Francesc Xavier Alomar Novila
Sebastià Bonet Maimó
Maria Camps Sintes
M. Antònia Font Gelabert
Francesc Garcias Capellà
Dana Garcias Mas
Tomàs Martínez Miró
Lluís Segura Gelabert
Joana Tur Planells

COORDINACIÓ:

Montserrat Nadal

S'agraeix la col·laboració de les
autores i dels autors dels
articles.

MAQUETACIÓ I COMPOSICIÓ

Toni Martínez

Escola de Formació i
Mitjans Didàctics.
C/ Marià Canals, 13
07005 Palma
Tel. 971 91 00 60

PUBLICITAT:

Jaume Ferran, 58
07004 Palma
Tel. 971 90 16 00

DISSENY DE LA PORTADA:

Toni Martínez

FOTOS:

Francesc X. Alomar
Carles Cabrera
Miquel À. Dora
Pere Polo
Miquel À. Vidal
Ensenyants Solidaris
STEI Intersindical
Internet

Els articles publicats en aquesta
revista expressen únicament
l'opinió de les seves autores i
dels seus autors.

Dipòsit Legal: PM 533/77
ISSN: 1133-052X

ÍNDEX

4

EDITORIAL

5-10

CRÒNICA DE L'XI CONGRÉS DE L'STEI INTERINDICAL

MONTERRAT NADAL FULLANA

11-12

SÍNTESI DE LA PONÈNCIA D'ORGANITZACIÓ I ESTATUTS APROVADA A L'XI CONGRÉS DE L'STEI INTERINDICAL

FRANCESC X. ALOMAR NOVILA I TOMÀS MARTÍNEZ MIRÓ

13

PONÈNCIA D'ACCIÓ SINDICAL

MIQUEL GELABERT GENOVART

14-16

ENTREVISTA A MIQUEL GELABERT

MONTERRAT NADAL FULLANA

17-23

REPTES DE FUTUR DE LA COMISSIÓ EXECUTIVA

24-27

REPORTATGE FOTOGRÀFIC XI CONGRÉS DE L'STEI INTERINDICAL

24-27

COMPENDI DELS MEUS 30 ANYS A LES AULES

MIQUEL ÀNGEL VIDAL

31-35

ENTREVISTA A JOAN LLADONET

MONTERRAT NADAL FULLANA

36-37

COOPERACIÓ EN MARXA

JOAN L. RODRÍGUEZ RECIO

38-40

MAREMAGNVM 2016

MONTERRAT NADAL FULLANA

41-43

ARXIPÈLAG RIERA

CARLES CABRERA VILLALONGA

44-46

JORNADES: CONSTRUINT LA IGUALTAT

SANDRA SERRA TERUEL

47-48

PEDAGOGIA 2017

PERE POLO FERNÁNDEZ

49

RECONSTRUIR BRASIL DESPRÉS DEL COLP

ALBERT SANSANO ESTRADERA

50-51

LLIBRES. QUAN LA PARAULA ÉS DONA

CRISTINA SALOM I FERRER

EDITORIAL

SALUTACIÓ DEL NOU SECRETARI GENERAL DE L'STEI INTERSINDICAL

Benvolgut afiliat, benvolguda afiliada:

Som en Miquel Gelabert Genovart, i et vull comunicar personalment que a l'XI Congrés de l'STEI Intersindical, celebrat els dies 13 i 14 de maig, vaig ser triat com un dels membres de la nova Comissió Executiva i en vaig ser escollit, en el si d'aquesta, secretari general.

Tot i que tenim una estructura organitzativa amb càrrecs assignats, el que pretenc i vull és potenciar el treball en equip i la participació dels afiliats i afiliades com a part fonamental del sindicat. Consider primordial el treball en equip, on ningú és més que l'altre i on entre totes i tots aportam les nostres capacitats per aconseguir un objectiu comú: millorar les condicions laborals de la classe treballadora i construir un món millor.

Vaig decidir fer aquesta passa perquè crec que és necessari transformar la nostra societat per fer-la més participativa, implicada i compromesa amb el seu entorn laboral però també social, econòmic, mediambiental, cultural i lingüístic. I aquest és l'objectiu bàsic de la nostra acció sindical.

Perquè la nostra acció sindical és una eina de transformació social, desig que participis en la vida del sindicat, ja sigui en forma de suggeriment, de queixa o acudint a qualsevol dels fòrums participatius que convoquem. Com afiliat o afiliada, pots ser actor o actora de l'STEI Intersindical i d'aquesta transformació social necessària i més justa.

Fa quasi 40 anys que el nostre sindicat treballa de manera constant, dia a dia, amb errades i encerts, però conscient que només des de l'organització de la classe treballadora i creant consciència col·lectiva, en una societat massa individualista i individualitzada, és possible i necessari combatre tot allò que no ens permet exercir els nostres drets i deures. Perquè, abans que treballadores o treballadors en actiu o no, som persones que pertanyem a una societat i no ens podem desentendre dels drets i deures que hi hem d'exercir.

Vull que te sentis partícep de l'equip de l'STEI Intersindical i, per això, te convid que ens facis arribar per qualsevol dels mitjans de contacte que tenim al teu abast, el que vulguis aportar. També pos a la teva disposició la meva adreça de correu electrònic: secretariageneral@stei.cat

Salutacions cordials,

Miquel Gelabert Genovart

CRÒNICA DE L'XI CONGRÉS DE L'STEI INTERSINDICAL

Montserrat Nadal,
coordinador de Pissarra

El divendres dia 13 de maig, al voltant de les 17 hores, va tenir lloc la presentació i inauguració de l'XI Congrés de l'STEI Intersindical, que va anar a càrrec de Rosa Peña i de Josep Coll. En una intervenció molt amena i plena d'acudits i referències molt ocurrents, entre les quals hi hagué la lectura d'un text breu de Ramon Llull molt difícil d'entendre, donaren el sus a l'inici dels distints actes que havien de conformar el contingut de la trobada de les afiliades i afiliats del nostre sindicat. Després de les seves paraules, tingué lloc la benvinguda i salutació del batle de Santa Maria del Camí, Nicolau Canyelles; i acte seguit qui es va adreçar als congressistes va ser el Vicepresident del Govern de

les Illes Balears, Gabriel Barceló.

A continuació, va tenir lloc un reconeixement a l'afiliació de l'STEI Intersindical: a totes aquelles companyes i companys ja jubilats als quals es va agrair tants anys de dedicació desinteressada i de suport continuat a la nostra organització, amb el lliurament d'un lot de llibres i un diploma. Un cop acabat aquest acte, es va servir una mica de berenar al pati exterior de Ses Cases des Mestres, amenitzat per la veu i la música de Pere Janer i de Faust Morell.

Amb les forces refetes, havent elegit la Mesa del Congrés, es va començar a debatre la Ponència d'Organització i Estatuts, que va ser defensada per part de Francesc X. Alomar i Tomàs Martínez.

Mentre es votaven les esmenes referides a aquest document, el dissabte al matí, va tenir lloc la presència del conseller d'Educació, Martí March, que va adreçar unes paraules als congressistes. El màxim responsable de la Conselleria felicità l'STEI per la celebració del seu Congrés, en un context de "món globalitzat que està qüestionant el paper dels sindicats", dels quals digué que "no sobren, sinó que són necessaris per a la millora de la qualitat de vida de la gent".

El conseller manifestà que una de les seves màximes prioritats, un cop va haver accedit al seu càrrec, va ser "posar les bases perquè el conflicte educatiu s'anàs diluint", i agraià a l'STEI, a la Federació d'Ensenyament de CCOO i a ANPE que haguessin signat l'Acord Marc per a la recuperació de les condicions socials i laborals del sector d'ensenyament públic. March expressà que la seva voluntat era "recuperar la normalitat, la tranquil·litat i refer els ponts de la confiança entre l'Administració i la comunitat educativa".

March afegí també que l'Acord Marc era el full de ruta de la legislatura, però que calia anar més enllà, amb la posada en marxa de totes aquelles reivindicacions pendents per a una bona política educativa, amb la reactivació de l'Acord de l'ensenyament concertat, un fet que permetria a aquest col·lectiu la recuperació dels seus drets, malmesos a causa de les retallades. Amb el diàleg com a element clau, per a la millora de la imatge de l'educació pública, en el qual sigui possible fins i tot "pactar els desacords".

El conseller acabà la seva intervenció fent una crida a la necessitat de fer feina, de manera conjunta, en la recerca de la "qualitat i l'equitat, amb l'escola com a un dels mitjans més potents per a la cohesió social, amb l'objectiu de millorar l'èxit educatiu i abaixar les elevades taxes d'abandonament escolar". Les seves darrerres paraules es referiren a la tasca sindical, com a element bàsic de negociació, i amb els agraïments a Gabriel Caldentey per la seva

fructífera tasca al capdavant de l'STEI Intersindical.

Després de les paraules del conseller March, es va seguir amb el debat de la Ponència d'Organització i Estatuts i de les nombroses esmenes que s'hi havien presentat, en un debat plural i molt enriquidor. Un cop enllestit aquest apartat, es va tractar la Ponència d'Acció Sindical, defensada per Miquel Gelabert.

Debatuda i aprovada la Ponència d'Acció Sindical, el Congrés va aprovar dues propostes de resolució que havia presentat Pere Polo: una era "Les persones primer: acollida de refugiats", en suport a aquestes persones que havien de fugir dels seus països d'origen i de rebuig de l'actitud dels estats europeus davant aquesta crisi humanitària. L'altra, amb el títol de "Declaració en suport a la democràcia al Brasil", expressava la seva oposició a l'ofensiva política, judicial i mediàtica contra el Govern de Dilma Rousseff, a la qual es donava suport.

Després de l'aprovació de les propostes de resolució, es va procedir a la votació de les persones que havien de formar part de la nova Comissió Executiva de l'STEI i del seu Consell Plenari Intersindical.

En l'apartat de salutacions dels convidats que venien de fora, la primera persona que va intervenir va ser la secretària de la Direcció Nacional del Sindicato Nacional de Trabajadores de

la Educación, la Ciencia y el Deporte (SNTECD), de Cuba, Maïda Francisca Díaz Padilla. Agraï la invitació que havien rebut per part de l'organització del Congrés i es va referir, també, als llaços de feina sindical que mantenien amb la nostra entitat des de feia molts anys. Desitjà a l'STEI molts d'èxits en la seva nova etapa i convidà els assistents a participar en el Congreso de Pedagogía que es farà a Cuba l'any 2017, en el qual hi ha una secció sindical dedicada a l'àrea d'educació, amb un gran nombre de ponències i treballs d'un gran interès.

Miguel Ángel Dualde, en nom de la Confederación de Trabajadores de la Educación de la República Argentina (CETERA), va fer arribar als assistents al Congrés una salutació fraterna confederal i central, en un moment delicat "a causa dels avenços preocupants de la dreta". Felicità la gent de l'STEI, amb la qual digué que hi havia "forts llaços i lligams des del temps de la crisi", i féu esment de la importància de la solidaritat i la cooperació com a moviment d'àmbit mundial.

Dualde parlà de la importància de l'aprenentatge que hom havia de fer, a partir d'un procés de construcció col·lectiva, amb unes maneres de conducció de tipus vertical. Digué, també, que se'n duia tot el que havia sentit en el Congrés de l'STEI "per a comptar-ho i multiplicar-ho" en els països d'Amèrica Llatina, en els quals hi havia un front molt agressiu format pel poder judicial, la majoria de grups mediàtics i el sector

empresariat, tal com s'havia pogut veure en el cas de Dilma Rousseff al Brasil. Finalment, comentà que a l'Argentina "en cinc mesos s'havien tirat per la borda deu anys de feina", i que el moviment sindical era un valuós "exemple per a construir la resistència".

Els representants d'STE-EILAS, Raúl López i Kepa Yécora, donaren les gràcies per la invitació rebuda i felicitaren de tot cor l'STEI en la seva nova

etapa. Es varen referir a les retallades salvatges que s'havien aplicat a l'Estat espanyol al llarg dels darrers anys i, d'una manera més concreta, a "l'herència enverinada del Partit Popular". Els companys bascos feren una crida per "un sindicalisme combatiu" en contra de la LOMCE i dels seus greus efectes damunt les llengües pròpies dels territoris de l'Estat espanyol distintes del castellà. Lloaren la lluita exemplar de la comunitat educativa de les Illes Balears en la defensa del català i felicitaren els responsables de la nova Executiva.

En nom dels STEs va intervenir una de les representants de l'Organització de Dones, Juana Navarro. Un cop va haver agraït la seva invitació, recordà al ple del Congrés que les dones seguien discriminades, amb dades com un 20% d'aquestes als càrrecs de representació; o amb una bretxa salarial entre allò que cobren les dones i el sou dels homes que anava entre un 35 i un 27%. La companya va fer una crida a la necessitat de reforçar les àrees de dones,

tant dels sindicats com de la Confederació, i digué que “el feminisme és necessari si volem una igualtat real” entre els homes i les dones, i que calia seguir amb les reivindicacions sindicals, perquè “el món serà femení, o no serà”. En darrer terme, valorà de forma molt positiva que la composició de la nova Comissió Executiva de l’STEI fos paritària.

Voro Benavent, en nom de la Confederació Intersindical, expressà que davant l’atac salvatge del neoliberalisme el que calia era la defensa de l’internacionalisme, i que “la nostra mobilització apunta en la direcció d’un altre sistema”. Es referí, també, a la defensa de les llengües pròpies dels distints pobles de l’Estat espanyol, que són una de les lluites dels STEs i de la Confederació. Recordà els dies viscuts durant la vaga indefinida a l’ensenyament de les Illes Balears durant els mesos de setembre i d’octubre de 2013, i l’allau de solidaritat i de suport que aquest fet havia despertat arreu de l’Estat. El company Benavent acabà la seva intervenció fent una crida a la necessitat del treball en comú, davant el centralisme

polític del Govern central, i que “ens havíem de mantenir forts com a poble; que aquest és el camí a seguir”.

Àngel Jiménez, en nom de la Intersindical Alternativa de Catalunya (IAC), féu arribar una fraternal abraçada de part de la seva organització, alhora que agrai la magnífica acollida que havia rebut durant tot el Congrés, amb molts bon debats i profitoses deliberacions.

Jiménez parlà dels 600 delegats amb què compta la IAC, “que ha estat capaç d’aguantar la sotregada de la crisi i de la mala praxi del sindicalisme oficialista”. Esmentà que és la primera força entre el funcionariat de la Generalitat de Catalunya, i la segona en la Mesa General de la Funció Pública del Principat. També es referí a l’elevada xifra d’abstenció que es donava darrerament en els diferents processos

electorals, “un fet que ens ha de dur a posar més l’èmfasi en una major participació, en donar més veu al conjunt de treballadores i treballadors; ja que només es valora allò que es lluita, es defensa de debò allò que s’aconsegueix amb esforç, sobretot en un context de tantes retallades”.

El representant de la IAC insistí, també, en “la necessitat de fer pedagogia, i de donar a conèixer la realitat en què estam immersos”, amb casos tan greus com els desnonaments o el nombre de famílies que pateixen pobresa energètica. Pel que fa a qüestions de política econòmica i social, comentà que les dones treballadores cobren un 25% menys que els seus companys homes, o que la precarietat laboral s’acarnissa d’una manera molt ferotge amb els joves i els majors de 45 anys.

Jiménez denuncià els efectes de la posada en marxa del TTIP i de les polítiques de la Troika amb el seu deute il·legítim, que l’únic que fan és sotmetre les persones,

amb l'aplicació de lleis com les darreres versions de la Reforma Laboral, o la Llei Mordassa del ministre Fernández Díaz. Davant les accions de repressió de l'activitat sindical i política, féu una crida per la llibertat d'Andrés Bóvalo i d'altres companyes i companys que havien estat processats, i remarcà la necessitat d'una lluita transversal per a tota organització sindical que es defineix com a "sociopolítica", tal com figura en els estatuts de l'STEI.

El company de la IAC acabà la seva intervenció dient que a la seva organització "ho tenim clar"; ja que som un sindicat "nacional i de classe", en el qual no es poden deslligar els anhels "del dret a l'autodeterminació amb els drets socials", tal com han intentat fer els tribunals de l'Estat espanyol amb algunes de les darreres lleis aprovades pel Parlament de Catalunya. En les seves darreres paraules, cità uns versos de Martí i Pol, tot referint-se a la nova etapa de l'STEI, en què "tot està per fer i tot és possible".

Vicent Maurí, en nom de l'STEPV-Intersindical Valenciana, saludà en primer lloc tots els assistents al Congrés i aclarí que "posar a punt un sindicat, és sempre un repte de futur". Pel que fa a la situació del País Valencià, comentà que s'havien hagut d'enfrontar tant al Govern espanyol com al de la Comunitat autònoma, en un context de moltes lluites socials però, també, dins un espai unitari de mobilització i treball. Digué que, des de l'STEPV-IV, s'havia contribuït al canvi polític al País Valencià el mes de maig de 2015, un fet que havia de suposar un canvi real amb la "substitució de les polítiques neoliberals i la derogació de les polítiques dures de les darreres dècades".

Maurí esmentà que el canvi de Govern a la Generalitat valenciana no suposava un xec en blanc als nous responsables de l'Administració, dels quals esperaven que complissin els compromisos adquirits i que fessin feina en l'assoliment d'un "major grau d'autogovern", amb la posada en marxa de "plans d'emergència social", l'elaboració d'un "marc valencià de relacions laborals", la "millora del finançament", o un nou Acord de legislatura per al personal de la Generalitat.

El representant de l'STEPV-IV criticà molt durament el reglament de la nova Llei de Participació del Govern valencià, que recull un clar tracte de favor envers CCOO i la UGT, i lloà les bones relacions mantingudes des de sempre amb l'STEI, amb un record especial a la magnífica tasca duita a terme i la bona amistat amb l'enyorat company Sebastià Serra.

En el comiat de Gabriel Caldentey com a secretari general de l'STEI, Vicent Maurí féu esment de la forta amistat que Caldentey havia mantingut amb la

Intersindical Valenciana, en una lluita conjunta pels drets de la classe treballadora, enllaçats en la defensa de la llengua catalana que ens agermana a banda i banda

de la mar Mediterrània. Parlà, també, de la gran incidència de l'STEI a l'Amèrica Llatina, un lloc en el qual "ha obert camí, en el camp de la solidaritat, amb l'establiment

Miquel Gelabert agrai l'assistència a totes les persones presents en el Congrés, desitjà a tothom "un bon viatge de retorn a casa" i manifestà que dilluns ja hem de posar en marxa aquest projecte d'acció sindical que hem debatut al llarg d'aquests dos dies". Acabà la seva intervenció dient que "som totes i tots que hem d'omplir aquest espai sindical que ens espera".

Amb el cant de "La Balanguera", que va ser interpretada de manera magistral per la companya Maria Camps, i de "La Internacional" es va cloure l'XI Congrés de l'STEI Intersindical.

d'aliances estables i fonamentals amb altres organitzacions que fan sindicalisme de classe", davant l'amenaça cada cop més evident del nou neoliberalisme, tal com s'ha pogut veure en el "cop d'estat del Brasil" contra Dilma Rousseff.

Maurí acabà la seva intervenció amb el desig que el nou Congrés servís per a "refermar la lluita" i perquè l'STEI "en sortís enfortit", i va fer arribar a Gabriel Caldentey un regal d'agraïment de part de l'STEPV-IV, per tants d'anys d'amistat i de lluita compartida.

Gabriel Caldentey agrai el regal i les paraules del company Vicent Maurí, i digué que "el millor que passa als Congressos és com acaben, i aquest acaba bé, perquè l'STEI en surt més fort, reforçat per a seguir en la lluita en la defensa de les seves idees".

Les persones que formaran part de la nova Comissió Executiva de l'STEI, així com els càrrecs que assumirà cada una d'elles, són les següents:

Miquel Gelabert, secretaria general i secretaria d'acció sindical.

Francesc X. Alomar, secretaria d'organització i finances.

Cosme Orell, secretaria d'ensenyament públic.

Ramon Mondéjar, secretaria d'ensenyament privat-concertat.

Francesc M. Ramis, secretaria d'administració autonòmica i secretaria de moviments socials.

Margalida Català, secretaria de sanitat.

Jaume Pons, secretaria d'administració local.

Maria Camps, secretaria territorial de Menorca.

Pere Lomas, secretaria territorial de Pitiüses.

Gabriel Caldentey, secretaria de relacions intersindicals.

Sandra Serra, secretaria de la dona.

Maria Antònia Font, secretaria de normalització lingüística.

Dana Garcias, secretaria de formació i vocal de la secretaria de moviments socials.

Lluís Segura, secretaria d'afiliació.

Catalina Font, vocal de la secretaria d'afiliació. ■

SÍNTESI DE LA PONÈNCIA D'ORGANITZACIÓ I ESTATUTS

Francesc X. Alomar Novila i Tomàs Martínez Miró

La Ponència d'Organització i Estatuts fou elaborada per Francesc X. Alomar, secretari d'organització i Tomàs Martínez, vocal adjunt d'aquesta Secretaria.

La Ponència està formada per dos apartats: una introducció sobre la història de l'STEI i els canvis estatutaris més significatius produïts des de l'aprovació dels estatuts de l'entitat l'any 1977, i el cos estatutari, pròpiament dit.

De la primera part cal destacar els següents moments clau de la història de l'STEI:

1976. Eleccions a representants de mestres estatals. A partir dels moviments unitaris en els sectors de l'ensenyament públic (a través de la Coordinadora) i de l'ensenyament privat (amb les candidatures democràtiques i guanyadores en el si del sindicat vertical) es creà el Sindicat STEI amb l'objectiu de construir un sindicalisme unitari i progressista que abastàs la majoria de dones i homes dedicats a l'ensenyament.

1977. Es fundà l'STEI, que es definí com un sindicat sobirà i nacional de les Illes.

Xisco Alomar i Tomàs Martínez, responsables de la ponència d'estatuts

1978. I Congrés. L'STEI fixà els seus trets característics com a organització sindical independent, unitària, de classe, assembleària, reivindicativa, sociopolítica, apartidista i confederal. Defensà el seu model educatiu com a servei públic, amb una clara funció fomentadora d'igualtats socials així com d'impulsor de la preservació del medi, universal, adequat als trets específics culturals, lingüístics, socials i econòmics de la nostra comunitat, amb especial esment al procés de normalització lingüística.

1988. II Congrés. Es reafirmà el model d'escola com una escola al servei del nostre poble, una escola nacional. La consecució de les transferències educatives era una condició necessària, encara que insuficient pel model d'escola que es defensava, per això es pretenia: una Escola Nacional normalitzadora de la nostra cultura i llengua; un cos únic d'ensenyants; un ensenyament no jerarquitzador; una millora de les condicions econòmiques, laborals i socials dels treballadors de l'ensenyament; una democratització

dels centres, reformant especialment els centres privats concertats; per l'elaboració d'una normativa referent als elements de participació educativa; els Consells Escolars; per l'adequació de la reforma als nostres trets culturals i lingüístics.

1990. III Congrés. Es prepararen les bases des de la nostra visió per configurar l'actual Confederació Inter-sindical i s'aprovaren una sèrie de noves característiques del sindicat: Ecologista, que lluitarà en defensa de la conservació del medi

ambient i la preservació de la natura; que impulsarà la formació professional ocupacional i la formació i perfeccionament de les treballadores i treballadors; que treballarà per la plena assumptió de les transferències educatives juntament amb el recobriment cultural i lingüístic del nostre poble.

1993. IV Congrés. Es redefiní el nostre model d'escola com a escola pública, gratuïta, autònoma, democràtica, ideològicament pluralista i laica, arrelada al medi i científica, activa, polivalent, alliberadora i per a la vida. Es defensa un ensenyament públic gratuït des del naixement i a tots els nivells, i obligatori dels 3 als 18 anys.

1996. V Congrés. S'aprovà la proposta d'obrir el nostre sindicat a altres sectors laborals en la perspectiva d'enfortir una pràctica sindical que fa de la participació i la consulta l'eix de la seva actuació.

2000. VI Congrés. S'aproven una sèrie d'objectius com racionalitzar l'estructura organitzativa; intensificar la intersectorialitat i redefinir l'acció sindical per aconseguir dinamitzar la participació i omplir de major contingut ideològic i de reflexió la praxis sindical.

2004. VII Congrés. S'aprovà la integració de l'STIB en el si de l'STEI-i i l'adequació de l'organització a la nova realitat al VIII Congrés, celebrat just a continuació de l'anterior. Es reafirmaren els principis i finalitats del model sindical que s'ha d'adaptar per lluitar per un món on hi hagi una globalització dels drets de les persones i dels pobles.

2008. IX Congrés. Es procedí al canvi de denominació de l'STEI-i que passà a anomenar-se Sindicat de Treballadores i Treballadors-Inter-

sindical de les Illes Balears, s'adaptaren els estatuts a la Confederació d'STEs-Intersindical, que passà a ser Confederació Intersindical, i s'incorporà explícitament el criteri de paritat a l'hora d'elegir els òrgans de decisió, i s'amplià el Consell Plenari Intersindical per afavorir l'impuls sectorial i territorial.

2012. X Congrés. Es refermà l'organització de caire intersindical, es redefiniren els àmbits d'estructuració del sindicat i s'adoptà el nom de Sindicat de Treballadores i Treballadors de les Illes Balears Intersindical (STEI Intersindical).

De la modificació dels estatuts cal destacar alguns aspectes encaminats a facilitar el creixement i la consolidació d'aquest model sindical i l'obertura cap a altres sectors i forces o grups sindicals. Per facilitar aquests objectius s'adaptaren els estatuts de l'STEI INTERSINDICAL en alguns aspectes:

- Art. 4 i Art. 21 y) Serà el Consell Plenari Intersindical qui pugui acordar el canvi de domicili de l'STEI INTERSINDICAL, així com l'establiment de delegacions o obertura de seus i locals.
- Art. 7 S'especifica la relació que té l'STEI INTERSINDICAL amb les seves estructures sectorials.
- Art. 8 c) La participació en el sindicat és la clau del seu funcionament intern i extern. Es remarca la necessitat d'incentivar la participació de l'afiliació en la vida sindical, mantenint i reforçant el contacte directe amb ella.
- Art. 8 f) Es remarca la possibilitat d'arribar a acords per tal de constituir una unitat d'acció amb altres forces sindicals.

- Art. 8 j) Dins la característica de sindicat integrador, s'introdueix l'aspecte relacionat amb la sexualitat.
- Art. 9 b) Quan es parla de la millora de les condicions de treball com a una de les finalitats del sindicat, s'introdueix el concepte de benestar físic, psíquic i social en relació al treball que la persona desenvolupa.
- Art. 10 a) Es considera que a l'hora de comunicar la informació sindical no es pot perdre la idea del butlletí informatiu (STEI Informa), però que s'haurà d'utilitzar el suport que en cada moment es trobi més adient adaptant-se a les noves tecnologies de la comunicació.
- Art. 11 Es fa referència específica a quan es parla de la confidencialitat de les dades de l'afiliació que estan en poder del sindicat.
- Art. 12 S'especifiquen els motius pels quals la persona afiliada pot perdre la seva condició.
- Art. 17 Es creen les seccions específiques per al personal jubilat i per al jovent.
- Art. 19 e) S'introdueix de manera estatutària la possibilitat d'utilitzar els mitjans telemàtics per fer consultes a l'afiliació.
- Art. 21 En relació a les atribucions del Consell Plenari Intersindical es modifica l'apartat j) on el CPI serà l'encarregat de cobrir o substituir les vacants tant de la Comissió Executiva com del propi Consell Plenari Intersindical; i punt y) que ja hem mencionat en relació a l'obertura de noves delegacions, etc. Es modifica el número de

persones que podran formar part del CPI i es dóna entrada als representants de les comissions de personal jubilat i jovent.

- Art. 22 Es modifica la composició del número de membres de la Comissió Executiva amb la finalitat de dotar aquest òrgan d'una major agilitat, i es fa una relació de les secretaries necessàries amb la seva denominació. Amb el mateix criteri es conforma una Comissió Permanent amb una nova estructura.
- Art. 25 Es constitueix una Comissió de Formació Interna. Amb la intenció d'impulsar la formació de les persones que assumeixin responsabilitats dins el sindicat (delegats de centres, membres de juntes de personal, permanents sindicals, etc.) amb la finalitat de reforçar l'eficàcia de la tasca sindical.
- Art. 26 Es constitueix una Comissió de Salut Laboral. Per tal de reforçar les finalitats del sindicat en relació a la prevenció de malalties i riscos laborals, així com la idea del treball com a font de benestar.
- Art. 27 S'introdueix dins l'articulat dels estatuts tota la informació que fa referència al finançament del sindicat i al seu règim econòmic. Abans estava com una addicional.
- Art. 29 S'introdueix a l'articulat dels estatuts dins el Capítol VI (Vida interna del sindicat) la informació que fa referència a la llengua pròpia del sindicat. Abans estava com una addicional.
- Addicional 1a. Es clarifica quina ha estat la trajectòria de la denominació de l'STEI INTERSINDICAL. ■

PONÈNCIA D'ACCIÓ SINDICAL

Miquel Gelabert Genovart

La nostra acció sindical és una eina de transformació social. Per això, ha d'estar amarada de tot un contingut sociopolític i no només de temes estrictament laborals. Perquè tot el que afecta l'entorn del treballador i de la treballadora, com a persones o individus socials que són, afecta l'àmbit laboral.

Un dels efectes d'aquesta crisi que no acaba és que ha anat desapareixent la classe mitjana que ha passat a esdevenir pobra i ha augmentat la desigualtat social, fent rics els més rics i generant més població pobra. Des de la nostra acció sindical hem de conscienciar

la classe treballadora d'aquesta realitat per poder actuar en el revertiment de la situació, des de la unitat i la col·lectivitat.

Per dur a terme una acció sindical compromesa amb la societat, cal que les persones que ens hi dedicam estiguem formades i informades. La nostra tasca sindical requereix conèixer el context sociopolític, no només de les Illes Balears sinó també de l'Estat, d'Europa i del món. Per altra banda, també hem de saber tot el que fa el nostre sindicat per a poder-ho transmetre en la nostra acció sindical.

La nostra acció sindical ha de partir del compromís i del

convenciment dels que ens hi dedicam. I a partir d'aquí exercir una acció sindical rigorosa, respectuosa i digna.

També contribuïm, fermament, a la normalització de la llengua catalana a l'espai sindical, espai on la nostra llengua pròpia també és minoritària i minoritzada.

Treballar en equip, amb coresponsabilitat, de manera participativa en la presa de decisions, no només en els òrgans de decisió del sindicat sinó també amb l'afiliació i la classe treballadora, són criteris o principis cabdals de la nostra acció sindical.

Massa sovint, el dia a dia no ens permet trobar moments de reflexió, d'anàlisi i de programació de l'acció sindical. Cal trobar aquests espais temporals perquè també són moments cabdals per a la millora de la nostra acció sindical.

Pel que fa a la superació de la desafecció sindical, cal fer una campanya de la necessitat d'unió dels treballadors i de les treballadores per a aconseguir uns objectius més justos per a tots. El sindicat ha estat, i és, una eina en la lluita i la defensa dels drets laborals i socials, i un element clau de transformació social.

Seguirem reivindicant un nou model de finançament de la nostra Comunitat autònoma per part de l'Estat. Calen més recursos econòmics estatals cap a les Illes Balears. Les inversions en drets bàsics i universals com l'Educació i la Sanitat han d'augmentar considerablement, així com també en els Serveis Socials. L'espoli fiscal a què ens sotmet l'Estat espanyol ens ha de preocupar i ocupar en la nostra acció sindical.

Totes i tots, des dels permanents sindicals fins als afiliats i afiliades, tenim un paper en l'acció sindical de l'STEI Intersindical. Només així aconseguirem créixer i consolidar-nos. ■

Miquel Gelabert, responsable de la ponència d'acció sindical

ENTREVISTA A MIQUEL GELABERT

Montserrat Nadal,
coordinador de Pissarra

Miquel Gelabert (Sineu, 1969) és el nou secretari general de l'STEI Intersindical des del passat 14 de maig. Llicenciat en Ciències Empresarials per la Universitat de les Illes Balears l'any 1993, és casat i té dos fills. Ha estat regidor de l'Ajuntament de Sineu durant 12 anys, en dues

etapes diferents, tant a l'equip de Govern com a l'oposició. Va començar a fer feina a l'STEI Intersindical a finals de l'any 1998, entitat en la qual ha ocupat el càrrec de secretari d'Administracions Públiques i de Finances en la Comissió Executiva.

Has arribat al càrrec de secretari general amb el suport unànimе del Congrés dissabte passat. Com afrontes la nova etapa? Quins són els reptes que vols assumir?

Afront aquesta etapa amb convenciment i ganes. Hi ha reptes interns i externs. Com a repte intern, vull assumir el de saber treballar en equip, des del compromís i la responsabilitat de cada un dels permanents i les permanents sindicals. També la necessitat de la formació interna, tenint en compte que la nostra tasca és la de transformar aquesta societat. Quant a reptes externs, consolidar el sindicat on tenim representació i aprofitar el potencial de creixement que tenim en altres sectors com és el privat. Per això, cal formació, convenci-

ment i compromís de totes i tots els que pertanyem a l'STEI Intersindical.

Al llarg dels darrers temps, hem viscut els efectes d'una campanya molt dura contra el sindicalisme. Com consideres que li hem de fer front? A qui beneficia que els sindicats siguin minoritaris i febles?

Tot i que el que cal, primer de tot, és fer autocrítica per saber els demèrits del sindicalisme i dels sindicalistes, és cert que també s'ha aprofitat l'avinentesa per desprestigiar la tasca sindical. Cal fer-hi front amb les formes i amb el fons. Quant al fons, cal despertar consciències i que la classe treballadora tenguí més sentit i compromís per allò que és d'interès col·lectiu. Vivim en un món,

en general, individualista i individualitzat, despreocupat pel que és la política, renunciant, com individus socials i, per tant, polítics, a exercir els nostres drets i deures individuals i col·lectius. Dins el contingut de la nostra acció sindical hi ha de cabre aquest discurs social. Quant a les formes, cal cercar l'empatia amb els treballadors i les treballadores i la societat en general. Cal transmetre el fons amb educació, respecte i saber escoltar i acceptar les crítiques. No podem perdre la raó en el fons amb les formes.

Òbviament, una classe treballadora no organitzada, individualitzada i despreocupada, beneficia els grans agents socioeconòmics que apliquen el neoliberalisme salvatge. També les patronals, que sí estan ben organitzades i que cerquen, única i exclusivament, el benefici econòmic a qualsevol preu.

una classe treballadora no organitzada, individualitzada i despreocupada, beneficia els grans agents socioeconòmics que apliquen el neoliberalisme

A la gent treballadora que es pugui sentir decebuda pel paper dels sindicats durant la crisi i els seus terribles efectes, què li diries? A aquells que ens treuen en cara que no vàrem poder aturar el cop de les retallades. Creus que hi ha motius per a qüestionar la nostra funció dins la societat?

Pot ser que els sindicats s'hagin de reinventar però jo pens que també cal que la societat o les persones, com a individus socials, ens hem de reinventar. A vegades ens instal·lam en la crítica sense aportar res més i totes i tots en som responsables, per acció però, també per omissió, de com van les coses en la nostra societat. Ningú pot defugir la seva responsabilitat com a membre d'una societat. Jo sempre partesc que abans de criticar els altres cal fer autocrítica de cadascú. Hi ha accions que els ha de dur a terme cadascú, i que no poden ser delegades als sindicats. Quan hi ha una crisi de la magnitud que hem viscut i vivim, calen actituds i accions col·lectives que s'han d'exercir individualment.

També cal remarcar que els sindicats ens hem de dedicar al que ens pertoca i no a altres activitats impròpies de caire immobiliari, de gestió de plans de pensions, de fer negoci amb la formació... Això també contribueix

quan anam als centres de treball?

La nostra acció sindical és una eina de transformació social. Els permanents i les permanents sindicals som activistes socials que no només hem de cercar les millores laborals de la classe treballadora sinó que, tenint en compte que abans que treballadors i treballadores som persones, hem de reivindicar l'exercici dels drets i deures individuals i col·lectius com a individus socials. Per tant, els permanents i les permanents sindicals hem d'estar convençuts i compromesos amb la nostra tasca sindical i saber transmetre el contingut de la nostra acció sindical. Hem d'estar formats i informats.

a qüestionar la nostra funció dins la societat.

T'he sentit dir moltes vegades que l'STEI és distint a la resta de sindicats, que tenim una mena de "fet diferencial". En què et bases per a afirmar això?

Certament, tenim un espai sindical propi, com a sindicat nacional de les Illes Balears. No som un sindicat corporatiu sinó que abastam tots els àmbits i sectors laborals. Per altra banda, som sobirans en el nostre territori d'acció i no depenem ni estam condicionats per cap estructura estatal. També tenim l'auto-suficiència econòmica, ja que els recursos econòmics de què disposam són propis i no tenim fonts de finançament impròpies d'un sindicat. I l'ús de la llengua catalana en la nostra acció sindical també és un tret identitari de l'STEI Intersindical.

També t'he sentit dir molt sovint que som un sindicat que "té molt d'espai per créixer"... Quins són aquests

àmbits en els quals la nostra organització pot fer-se més gran?

Excepte a l'àmbit de l'ensenyament privat i concertat i empreses de neteja, quasi no tenim presència en el sector privat de les Illes Balears. A la Sanitat Pública també creim que tenim potencial de creixement, així com també a l'Administració local. Tampoc tenim presència a l'àmbit de la Justícia. Com a Intersindical de les Illes Balears, volem treballar per oferir el nostre model sindical a aquests espais laborals.

Sobretot a l'àmbit del sector de l'ensenyament públic, hem viscut al llarg dels darrers anys la irrupció molt potent de l'Assemblea de Docents que, en algun moment, va superar la capacitat de convocatòria dels sindicats. Què creus que ha d'aprendre l'STEI de la situació viscuda?

Com ja he dit anteriorment, el primer que hem d'aprendre

és a fer autocrítica del que ha succeït. Davant les polítiques del Govern del PP presidit per José Ramón Bauzá, calia la mobilització del personal docent i pens que els sindicats no vàrem saber fer la lectura adequada en el moment adequat. Dit això, també algú va aprofitar l'ocasió per fer antisindicalisme, sobretot, contra l'STEI Intersindical i no apostar, de veritat, per la unitat d'acció. L'Assemblea de Docents no va ser només una plataforma per a mobilitzar el col·lectiu de docents sinó que va muntar una estructura paral·lela als sindicats, amb serveis jurídics i d'assessorament propis i un compte corrent de finançament que encara disposa de molts de milers d'euros. Hi havia elements de l'Assemblea de Docents del qual en varen treure un rèdit sindical a partir de l'antisindicalisme.

Quina creus que ha de ser la tasca dels i les permanents sindicals? Com t'agradaria que fos la gent de la casa, els que donam cara per l'STEI

La nostra acció sindical és una eina de transformació social. Els permanents i les permanents sindicals som activistes socials

"Més que atendre els treballadors i treballadores, hem de tenir cura de les persones treballadores"; en el sentit que el mot "treballador/a" sigui un adjectiu i no un substantiu. Quina idea vols transmetre quan dius o escrius això?

Totes i tots, com a membres d'una societat, tenim uns drets i uns deures que hem de poder i voler exercir. El treball és una part de la nostra vida però no ho pot ser tot. Tenim altres responsabilitats personals, familiars i socials que hem d'atendre. Per això pos èmfasi en el terme "persona" o "individu

social" i no en treballador o treballadora. Pens que tot ha de girar en torn del terme "persona" i no en torn del terme "treballador" o "treballadora".

L'STEI no és un partit polític però té alguna cosa a dir en la situació política de la nostra Comunitat autònoma, o en els àmbits estatal, europeu i internacional. Hi estàs d'acord amb aquesta afirmació? Com ho hem de fer, per dur a terme aquesta tasca?

Som un agent sociopolític, i no entendria que no ho fóssim. Tot el que afecta el nostre entorn social afecta el nostre entorn laboral. Som individus polítics i, per tant, no ens podem desentendre de la política. La política afecta tots els àmbits i tots aquests àmbits conformen una situació en el medi en el qual vivim que condiciona i afecta, entre d'altres, l'àmbit laboral.

L'any 2017, l'STEI complirà els seus 40 anys, amb en Miquel Gelabert com a secretari general. De què et sents més orgullós d'aquesta llarga trajectòria de la nostra organització? De quins aspectes creus que podem treure pit amb més satisfacció?

Duen que del treball en surt el profit. L'STEI Intersindical fa quasi 40 anys que treballa dia a dia, constantment, amb errades i encerts, però amb coherència i convenciment. El treball ha de ser diari i no enfocat només al període electoral de cada quatre anys. Podem treure pit de la nostra coherència, honradesa i dedicació a una tasca d'interès col·lectiu en una societat on, en general, preveïen els interessos individuals, la competència i l'egoisme.

Has substituït en el càrrec una persona amb tanta història de lluita i amb un carisma tan gran com en Biel Caldentey. Què destacaries dels seus vuit anys al capdavant de l'STEI?

En Biel és un gran analista sociopolític, únic diria jo, dins l'STEI Intersindical. És una persona respectada en el món sindical i polític per la seva vàlua intel·lectual. El seu convenciment i tenacitat són tan pronunciats que a vegades, fins i tot, li produeixen una exaltació en les formes. En Biel ha estat, és i serà un actiu dins el sindicat.

No podem oblidar en aquesta entrevista l'enyorat amic Sebastià Serra, una persona amb qui vares fer feina d'una manera molt propera. Què t'ha aportat en Sebastià en la teva tasca dins l'STEI, què has après d'ell? Quins consells creus que et donaria avui?

En Sebastià va ser el timoner de la Intersindical. En Sebastià desprenia optimisme, convenciment, alegria, com

En Sebastià va ser el timoner de la Intersindical. En Sebastià desprenia optimisme, convenciment, alegria, compromís, coherència i treball. Tenia una solució per a tot i afrontava tots els problemes amb decisió.

promís, coherència i treball. Tenia una solució per a tot i afrontava tots els problemes amb decisió. Tot això ho he après d'ell. Era un company molt preparat intel·lectualment i un gran activista social. Si en Sebastià avui hi fos, més que consells, crec que s'oferiria ell mateix a seguir treballant per l'STEI Intersindical i amarant d'optimisme aquesta casa. Seria

d'aquelles persones que segons de què mai es jubilen.

Hem d'anar acabant aquesta entrevista, i per això el vull plantejar una darrera pregunta: quins són al teu parer els punts forts de l'STEI, les seves forteses?

Si analitzam quins són els demèrits propis dels sindicats que han contribuït al desprestigi social del sindicalisme, deduïm que la majoria d'ells no es donen al nostre sindicat. Tenim una autonomia financera, no hem fet negocis amb projectes immobiliaris, no participam a gestores de plans de pensions, la formació que oferim està ben fiscalitzada i no genera cap tipus de guany econòmic, no estam a Consells d'administració per gaudir d'unes prebendes il·legals, no cobram sobresous... Mantenim l'essència del sindicalisme. Un altre punt fort és la vocació que ens mou cap a la nostra tasca social. Estic molt content de l'equip de treball que tenim, amb gent responsable i compromesa amb l'STEI Intersindical.

Vols afegir res més?

A l'STEI Intersindical, com a la vida mateixa, hem de trobar espais de reflexió, d'anàlisi i de debat, ja que vivim en un dia a dia accelerat i massa programat. Només a partir d'aquesta reflexió podrem actuar de manera coherent i responsable. I no ens cansarem de fer autocrítica per millorar la nostra tasca sindical. També treballarem per fer més efectiva la participació i el compromís, tant de la nostra afiliació com de la classe treballadora a la que representam.

Moltes gràcies per dedicar-me aquest espai a la revista. Salutacions. ■

REPTES DE FUTUR DE LA COMISSIÓ EXECUTIVA

Des de les diferents Secretaries de la nova Comissió Executiva, ens han fet arribar les seves propostes i línies de treball per als propers quatre anys.

SECRETARIA D'ACCIÓ SINDICAL

La nostra acció sindical és una eina de transformació social. Per això, ha d'estar amarada de tot un contingut sociopolític i no només de temes estrictament laborals. Perquè tot el que afecta l'entorn del treballador i de la treballadora, com persones o individus socials que són, afecta a l'àmbit laboral.

Un dels efectes d'aquesta crisi que no acaba és que ha anat desapareixent la classe mitjana que ha passat a esdevenir pobra i ha augmentat la desigualtat social, fent rics els més rics i generant més població pobra. Des de la nostra acció sindical hem de conscienciar a la classe treballadora d'aquesta realitat per poder actuar per a revertir la situació, des de la unitat i la col·lectivitat.

Per dur a terme una acció sindical compromesa amb la societat, cal que les persones que ens hi dedicam estiguem formades i informades. La nostra tasca sindical requereix conèixer el context sociopolític, no només de les Illes sinó també de l'Estat, d'Europa i del món. Per altra banda, també hem de saber tot el

que fa el nostre sindicat per poder-ho transmetre en la nostra acció sindical.

La nostra acció sindical ha de partir del compromís i del convenciment dels que ens hi dedicam. I a partir d'aquí exercir una acció sindical rigorosa, respectuosa i digna.

També contribuïm, ferment, a la normalització de la llengua catalana a l'espai sindical, espai on la nostra llengua pròpia també és minoritària i minoritzada.

Treballar en equip, amb coresponsabilitat, de manera participativa en la presa de decisions, no només en els òrgans de decisió del sindicat sinó també amb l'afiliació i la classe treballadora, són criteris o principis cabdals de la nostra acció sindical.

Massa sovint, el dia a dia no ens permet trobar moments de reflexió, d'anàlisi i de programació de l'acció sindical. Cal trobar aquests espais temporals perquè també són moments cabdals per a la millora de la nostra acció sindical.

Pel que fa a la superació de la desafecció sindical, cal fer una campanya de la necessitat d'unió dels treballadors i treballadores per aconseguir uns objectius més justos per a tots. El sindicat ha estat, i és, una eina en la lluita i la defensa dels drets laborals i socials, i una eina de transformació social.

Seguirem reivindicant un nou model de finançament de la nostra Comunitat per part de l'Estat. Calen més recursos econòmics estatals cap a les Illes Balears. Les inversions en drets bàsics i universals com l'Educació i la Sanitat han d'augmentar considerablement, així com també en els Serveis Socials. L'espoli fiscal al quan ens sotmet l'Estat espanyol ens ha de preocupar i ocupar en la nostra acció sindical.

Totes i tots, des dels permanents sindicals fins als afiliats i afiliades, tenim un paper en l'acció sindical de l'STEI Intersindical. Només així aconseguirem créixer i consolidar-nos.

SECRETARIA TERRITORIAL DE MENORCA

Després d'uns anys molt durs des del punt de vista sindical, polític i social empenem aquesta nova etapa amb un bagatge que ens ha de fer repensar-nos des de diferents punts de vista, com per exemple, la relació del sindicat amb els treballadors i treballadores, l'acció

del sindicat com a agent negociador, el servei diferencial que oferim a la nostra afiliació, la necessitat real de la nostra existència com a representants dels treballadors i treballadores, els àmbits professionals en què ens hem de moure per donar resposta a unes problemàtiques que són diverses i cada cop més nombroses, la incidència que la nostra acció pot i ha de tenir damunt l'opinió pública...

És un moment complicat per a les organitzacions sindicals en general, que en els darrers temps s'han vist desprestigiades socialment i també esquitxades per la corrupció. Però és també un bon moment per mostrar el nostre fet diferencial, la nostra proximitat, la nostra estructura horitzontal, la nostra independència, la transparència del nostre sosteniment com a sindicat. És el moment de fer palès que no som un sindicat més, que no anam a remolc del fil dels esdeveniments, sinó que la nostra idiosincràsia i la nostra acció sindical es

basa en uns altres criteris que posen en primer terme les persones i els col·lectius als quals donam veu.

Des de l'STEI Menorca ens proposam seguir treballant per a la millora de l'ensenyament públic i les condicions laborals de tots els treballadors i treballadores, essent crítics amb tot allò que pugui afectar el col·lectiu però des d'un esperit constructiu. La defensa dels treballadors i treballadores de l'ensenyament privat-concertat segueix essent un eix primordial del nostre sindicat; mantenim el nostre objectiu d'igualar les condicions laborals amb el col·lectiu interí i no renunciem a negociar un conveni col·lectiu d'àmbit autònom. Hem posat les bases de les condicions laborals del col·lectiu d'ensenyament 0-3 anys de Menorca i l'hem posat al mapa de l'educació, també des del punt de vista laboral. Cal treballar per fer extensiu aquest model a la resta d'illes, una tasca llarga i complicada però molt necessària.

A l'àmbit de la funció pública, el fet de comptar amb un company que pot dedicar el seu temps a tota la gent que el conforma ens dóna una presència als centres de treball que farà possible fer arribar a les meses de negociació totes les problemàtiques que sorgeixin. En el camp de la sanitat, un àmbit molt sectorialitzat, cal seguir treballant per poder assolir un paper negociador i rompre inèrcies que cal capgirar. Els professionals de l'empresa privada del tercer sector o de l'oferta complementària d'educació no reglada també és un àmbit on l'STEI hi té presència i són moltes les problemàtiques que aquests col·lectius arrossegueu; hi som i hi serem per defensar sempre els interessos dels

treballadors i treballadores. L'objectiu pendent: entrar a l'àmbit de l'administració local i començar a tenir presència també als Ajuntaments i al Consell de Menorca.

Molta feina per endavant que en Xequi, en Santi, na Montse, n'Andrés, na Dolors i jo mateixa, na Maria, enfrontam amb compromís i amb l'ànim d'arribar a tots i totes. Moltes gràcies per la vostra confiança!

SECRETARIA TERRITORIAL DE PITIÜSES

Aquests propers quatre anys, volem que una sèrie de tasques siguin els eixos de feina d'aquesta Secretaria.

Les demandes de l'afiliació en matèria laboral han de trobar una resposta eficient i ràpida. Les informacions periòdiques sobre les negociacions, acords, publicacions de llistes, convocatòries, etc. han d'arribar el més aviat possible a tots els col·lectius.

L'afiliació ha de saber el que passa en els seus entorns laborals. Ho ha de saber amb veracitat, transparència i també, si és possible, amb la màxima celeritat possible. I ho ha de saber per actuar si és necessari, per oposar-se als canvis que siguin lesius per al desenvolupament de la seva feina. En definitiva, es tracta de donar la resposta individual i col·lectiva que sovint fa falta.

La participació amb els diversos organismes, partits polítics, col·lectius, així com amb institucions de les Pitiüses i de la Comunitat Autònoma, és un eix vertebrador de la tasca de l'STEI Pitiüses. Tenir aquesta presència sociopolítica té com a objectiu prestigiar el nostre sindicalisme. I

ser un referent com a interlocutor social. D'aquesta forma podrem evidenciar que les fites assolides a les negociacions amb els diferents Governos són fruit d'una tasca continuada per part de moltes persones. Ser-hi presents ens ha de proporcionar els elements de conscienciació col·lectiva, per dignificar la nostra feina i fer palès que com a organització som conscients de quin moment històric ens toca viure i quina és la realitat econòmica, social, cultural i política.

Aquesta feina recolzada en la difusió de les nostres informacions i notícies pels diferents mitjans de comunicació de les Pitiüses ha de contribuir a transmetre els nostres posicionaments dels diferents temes educatius, laborals i socials d'Eivissa i Formentera.

Volem que els cursos de formació a través de l'Escola de Formació ens permetin donar resposta a necessitats concretes que ens puguin plantejar els treballadors i treballadores de les Pitiüses. Ens adaptarem, si és precís, a la nova situació econòmica i a la nova realitat tecnològica on la formació a distància té, ara per ara, un paper protagonista. Hem de donar resposta a allò que la gent treballadora vol i allò que les diferents institucions no aporten. Això ho volem fer, evidentment, amb cursos de qualitat.

La cooperació, la sensibilització i la participació en els moviments socials també serà una tasca diària. És per això que seguirem amb la línia de sensibilització cap a les escoles i amb l'ampliació del ventall d'aquestes intervencions fora de l'àmbit exclusivament educatiu. Fa temps que som participants actius com a membres de ple dret dins el Fons Pitiüses de Cooperació i dins el Consell de Cooperació de les Illes Balears, i ho continuarem fent.

Especial atenció hem de posar perquè la gent de Formentera senti com a proper l'STEI. Això ha de ser optimitzant, encara més, les periòdiques visites als centres de treball que des de fa temps es fan, però també hem de saber trobar la vehiculació més efectiva dins el nostre sindicat de les justes reivindicacions que formula la gent de Formentera.

El caràcter intersindical que retrata l'STEI de Pitiüses demanda que consolidem amb més força els sectors en què ja som presents. Educació, Funció Pública o Administració Local. Però, tot i així, volem evidenciar que aquests propers quatre anys han de ser els que ens permetin veure definitivament la nostra presència en el sector de Sanitat, on el passat mes d'abril de 2016 a les passades eleccions sindicals a la Junta de Personal de l'Àrea de Salut d'Eivissa i Formentera ho tinguérem a tocar. Tan sols ens faltaren 3 vots. La bona feina que es fa en el sector només pot acabar donant els fruits desitjats.

En definitiva, els reptes que se'ns plantegen són importants però són realistes, i això fa que encarem el futur amb energies renovades.

SECRETARIA D'ORGANITZACIÓ I FINANCES

Des de la Secretaria d'Organització i Finances de l'STEI Intersindical, la tasca anirà encaminada a la millora global del funcionament intern del sindicat. L'objectiu és que l'estructuració del sindicat sigui la més òptima per a dur endavant la nostra tasca sindical, amb l'establiment de les estructures organitzatives entre les diferents secretaries, així com la relació d'aquestes amb els òrgans de govern del sindicat. A més, serà objectiu i repte de la Secretaria d'Organització l'adaptació de la nostra feina a les noves tecnologies: pàgines web, xarxes socials, missatgeria instantània... de manera que faciliti la comunicació del sindicat tant a l'àmbit intern com a l'extern.

En relació a l'àrea de finances, l'objectiu per als propers quatre anys serà no tenir dificultats pressupostàries, i el manteniment de la nostra autonomia econòmica. L'STEI Intersindical està dotat d'un funcionament administratiu estructurat, amb una comptabilitat sòlida per atendre una organització de les nostres característiques i, precisament, és un repte d'aquesta Secretaria incrementar l'operativitat d'aquesta i poder donar sortida a totes les necessitats del sindicat.

SECRETARIA D'ENSENYAMENT PÚBLIC

Els principals objectius d'aquesta Secretaria, per als propers quatre anys, són els següents:

- Aconseguir que l'ensenyament públic sigui una prioritat del Govern autonòmic, i que hi destini més recursos econòmics. S'ha d'augmentar el % de PIB invertit en educació, per tal d'assolir la inversió mitjana europea en educació que garanteixi una millora dels sistema educatiu illenc.
- Instar la Conselleria d'Educació perquè posi en marxa tots els punts de l'Acord Marc per a la recuperació dels drets socials i laborals del sector de l'ensenyament públic, signat el mes de setembre de 2015, amb el qual s'ha de posar fi a les retallades que el sector ha patit des de l'any 2010.
- Elaborar, des de totes les direccions generals de la Conselleria d'Educació, mesures que tinguin en compte la formació del professorat, la innovació educativa, l'impuls a l'ensenyament en català, la construcció de nous centres i el manteniment dels existents, la dignificació de la professió docent, la presència de les noves tecnologies, la inclusió de tot l'alumnat als centres educatius, i que es lluiti d'una manera efectiva contra l'alt índex d'abandonament escolar dels nostres joves.
- Continuar amb les visites a tots els centres educatius de les Illes Balears, dues cada curs, i potenciar la figura del delegat a cada centre escolar.

- Dinamitzar el Plenari del sector d'educació, cosa que facilitarà el debat i la presentació de propostes.
- Impulsar el desenvolupament de les tasques i funcions dels organismes en els quals l'STEI Intersindical té representació com el Consell Escolar de les Illes Balears, el de Mallorca, el de Palma, el de Menorca, el de les Pitiüses, la Junta de Personal Docent no Universitari; i perquè la Mesa Sectorial d'Educació recobri la seva funció com a instrument de negociació real de les condicions socials i laborals del professorat.

- Refermar el lideratge de l'STEI Intersindical en l'ensenyament públic en general, i a tots i cada un dels centres de treball.
- Col·laborar a definir i difondre el nostre model d'escola explicitat als nostres estatuts i a la Ponència d'Acció Sindical aprovada al darrer Congrés de maig de 2016.
- Defensar, amb arguments pedagògics, acadèmics, socials i sindicals, l'ensenyament públic de qualitat, en català, inclusiu i per a tothom, arrelat al medi i que garanteixi el dret a l'educació en igualtat de condicions i d'oportunitats.

- Treballar per a la millora del sistema educatiu de les Illes Balears i de les condicions laborals de tots els treballadors i treballadores de l'educació.

SECRETARIA D'ENSENYAMENT PRIVAT CONCERTAT

Un any després de les eleccions autonòmiques, podem dir que les relacions i negociacions tan malmenades a l'època anterior del Govern de José Ramón Bauzá han millorat moltíssim, i podem assegurar que en un any s'ha avançat molt més que en els 4 anys anteriors. Ara bé, la predisposició de la Conselleria per posar al dia tots els temes de l'ensenyament concertat és patent però, així i tot, entenem que encara no han captat el que és en si l'ensenyament concertat i tot el que l'envolta, estan massa condicionats pel funcionament del sector públic, cosa que hem d'intentar reconduir.

La part més positiva de tot és la renegociació de l'Acord de 2008 i la seva reactivació, en relatiu poc temps, encara que amb algunes errades, que han distorsionat un poc el conjunt del nou Acord.

Una altra cosa és la situació política a l'àmbit estatal, que fa que a hores d'ara no hi hagi un Govern definit i, per tant, les aplicacions de les polítiques educatives es veuen alterades per la no governabilitat de l'Estat.

És per aquest motiu que tota la política educativa relacionada amb la LOMQE condiciona el dia a dia educatiu per la incertesa de la situació, un fet que també afecta d'una manera importat el sector privat concertat.

Pel que fa als reptes de futur per als propers 4 anys, aquest són:

- Continuar reclamant una revalorització de la docència a l'ensenyament concertat.
- Avançar cap a una progressiva millora de les mesures de conciliació laboral i familiar, dins el context d'una millor qualitat educativa i laboral.
- Fer feina per aconseguir la màxima dignificació del treball i el respecte a les persones que fan feina dins el nostre sector.

SECRETARIA DE SANITAT

Els objectius de la nostra Secretaria per als propers quatre anys són:

- Distribuir el crèdit de la borsa horària segons les necessitats de cada centre per aconseguir la representació necessària per estar presents a la Mesa Sectorial i poder defensar els interessos de les treballadores i treballadors del nostre àmbit.

- Continuar informant al màxim les persones afiliades i simpatitzants amb visites als centres d'Atenció Primària una vegada cada trimestre i estar presents als diferents hospitals.

- Implantar la formació al sector.

- Promocionar l'ús i el coneixement de la llengua catalana dins l'àmbit sanitari.

SECRETARIA D'ADMINISTRACIÓ AUTONÒMICA

Aquest darrers quatre anys hem aconseguit consolidar incrementar la nostra representació a l'Administració Autònoma. A Serveis Generals vàrem ser el sindicat més votat a les eleccions sindicals de la Junta de Personal Funcionari de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i vàrem obtenir un 30% dels vots i 8 delegats de 27. Vàrem treure uns molt bons resultats a les eleccions del personal laboral. Al Comitè d'Empresa de Conselleries Agrupades aconseguírem mantenir els dos delegats (tenint en compte que el Comitè es reduí de 13 a 9 membres). Pel que fa al Comitè de la Conselleria d'Educació hem aconseguit 3 delegats de 17 (n'hem davallat un respecte al 2012; tot i això, hem incrementat el número de vots i som l'únic

sindicat que treu bons resultats a totes les meses).

En l'àmbit organitzatiu el nostre repte per a aquests quatre propers anys, una vegada consolidats com a referent sindical a Serveis Generals, és mantenir i, allà on sigui possible, incrementar la nostra representativitat. Però també tenim molt de camp per créixer i oferir el nostre model sindical basat en l'assemblearisme, la participació activa del col·lectiu al qual representam en el sector públic instrumental.

De cara a l'acció negociadora, si fa quatre anys el nostre principal objectiu era aturar la pèrdua constant dels drets socials i laborals dels empleats públics, ara és l'hora de recuperar-los i d'aconseguir que es dignifiqui la figura del personal empleat públic, després d'aquests darrers anys de campanyes continuades destinades a desprestigiar-la per facilitar de cara a l'opinió pública que es retallin drets laborals.

La Secretaria d'Administració Autònoma tendrà les atribucions següents:

- Planificar, elaborar i coordinar l'acció sindical i l'organització del seu àmbit, d'acord amb les directrius generals de l'STEI Intersindical, i en coordinació amb el secretari general i d'Acció Sindical i el secretari d'Organització.
- Representar l'STEI Intersindical en el seu àmbit d'actuació.
- Coordinar-se amb els responsables de l'STEI Intersindical de les diferents àrees transversals del sindicat, a l'hora de dur a terme qualsevol actuació relacionada amb aquestes àrees.

- Coordinar els permanents sindicals i organitzar el sector internament.

- Coordinar les accions amb altres organitzacions representatives en l'Administració Autònoma.

SECRETARIA D'ADMINISTRACIÓ LOCAL

Els objectius de la Secretaria d'Administració Local per a aquests pròxims anys són fonamentalment els següents:

- Millorar la coordinació i formació dels delegats sindicals dels diferents municipis. S'ha de tenir en compte que, per la pròpia idiosincràsia de l'Administració Local, és una tasca complexa. Cada municipi és un món en si mateix i tot sovint no tenen gaire coses en comú un amb l'altre. Per tant, la varietat de les problemàtiques i de les maneres de resoldre-les és immensa.
- Establir un contacte més fluïd i personalitzat amb l'afiliació, els interessos i preocupacions de la qual, pel que s'ha esmentat en el punt anterior, són molt diversos. Tot i això, és un repte a assolir.
- Consolidar la nostra presència en l'Administració Local de les Pitiüses i començar la implantació a la de Menorca.

SECRETARIA DE RELACIONS INTERSINDICALS

L'STEI Intersindical es fundà el desembre de 1977 com un sindicat del sector d'ensenyament i amb projecció sociopolítica. Després de quasi 20 anys de la fundació del sindicat, l'any 1996, l'STEI es va obrir a altres sectors laborals i va començar a construir la seva reconfiguració com a INTERSINDICAL, i així, en aquests quasi altres 20 anys que han transcorregut, hem esdevingut la quarta força sindical de les Illes Balears.

Aquests darrers vuit anys han significat, especialment per al sindicalisme assembleari, arrelat a la nostra llengua, cultura i territori, un període molt dur i complex: recentralització política, disminució del nostre autogovern i dels nostres drets com a poble amb una llengua i cultura pròpies, desmantellament progressiu del petit estat del benestar, pèrdua i afebliment dels drets laborals, socials i econòmics de la classe treballadora i de la majoria social.

La nostra acció sindical ha de preveure un doble objectiu d'actuació: per una part, la consolidació i extensió del nostre model sindical i d'altra banda, organitzar la resistència, defensar amb dignitat les conquestes socials i laborals i de nego-

ciació col·lectiva i crear les condicions per a la recuperació dels drets laborals i democràtics perduts.

Per això, des de cadascun dels àmbits en els quals tenim presència, hem de fer tots els esforços necessaris per unir moviments, per defensar les condicions laborals i els drets de les treballadores i dels treballadors.

Les relacions amb altres forces sindicals i amb la unió de forces amb la resta de sindicats STEs de l'Estat és important també ara que l'ofensiva és global i no només local. De la mateixa manera també serà important continuar i incentivar la col·laboració i participació en l'elaboració d'objectius i estratègies conjuntes amb organitzacions sindicals internacionals per fer front a la globalització i a les polítiques que arriben de l'Europa neoliberal.

Només a través de moviments aglutinadors serà possible avançar en el nostre camí. Davant els continus atacs a la classe treballadora, la resposta ha d'abastar el màxim possible tots els sectors i totes les organitzacions que treballen per objectius comuns als nostres. És per això que posarem les bases per garantir la millor resposta per combatre les contínues agressions al conjunt de les treballadores i treballadors.

L'STEI Intersindical s'ha d'ofereir com a eina entorn de la qual les treballadores i treballadors s'organitzin i pot contribuir a propiciar un ampli moviment socio-polític en el qual puguin convergir organitzacions amb les quals compartim objectius. La tasca no serà fàcil. Aquest és el nostre repte, i de nosaltres i del nostre treball

depèn que ho aconseguim o no.

La Secretaria de Relacions Intersindicals tindrà les atribucions següents:

- Dissenyar, planificar i executar l'estratègia de les relacions intersindicals.
- Coordinar les accions entre altres organitzacions sindicals i participar de les seves reunions.
- Representar el sindicat als òrgans confederals i internacionals.
- Coordinar les informacions sindicals de les diferents secretaries.

MOVIMENTS SOCIALS

L'STEI Intersindical, tal i com marquen els seus estatuts, té un caràcter sociopolític, i per això assumim, a més de reivindicar la millora en les condicions laborals, la defensa de les qüestions sociopolítiques que afecten la classe treballadora, ja que formam part d'una societat en la qual hem de tenir un paper actiu i crític. Per tant, lluitar per recuperar els drets col·lectius del nostre poble, protegir el medi ambient, aconseguir polítiques socials i laborals avançades, lluitar contra la pobresa, igualar els drets de les persones sigui quin sigui el seu sexe, identitat de gènere o la seva orientació sexual, entre moltes altres qüestions, són fites que formen part del mateix projecte.

L'STEI Intersindical ha de fomentar, com hem fet fins ara, les relacions amb aquells moviments socials amb els quals compartim valors i principis per tal d'aplicar una estratègia comuna per aconseguir un món millor.

Sempre hem estat presents, i continuarem treballant en totes aquelles plataformes unitàries, campanyes i mobilitzacions que, des de la societat civil, sorgeixen per a la defensa del territori, de la

nostra llengua i cultura, de la igualtat, de la pau, de la solidaritat, etc.

A títol d'exemple, i com a petit resum, l'STEI Intersindical treballa activament en els àmbits següents:

- Assemblea de Moviments Socials de Mallorca.
- Assemblea 31 de desembre.
- Plataforma no al TTIP Mallorca.
- Marea Blava Mallorca.
- Aliança Mar Blava.
- Fons Menorquí de Cooperació.
- Fons Pitiús de Cooperació.

La Secretaria de Moviments Socials tindrà les atribucions següents:

- Representar l'STEI Intersindical davant les associacions que integren els moviments socials.
- Presentar als diferents òrgans de decisió del sindicat les propostes, projectes, declaracions i altres iniciatives dels moviments socials.

- Encarregar-se de la coordinació de l'assistència a les reunions que es facin de moviments socials així com la constitució i coordinació dels grups de treball que calguin per a l'execució de les seves tasques i funcions.
- Divulgar entre l'afiliació la informació relativa als moviments socials.

SECRETARIA DE LA DONA

El principal objectiu de la Secretaria de la Dona és aconseguir la igualtat real entre les dones i els homes en tots els àmbits (educatiu, cultural, laboral, social i personal), i per aconseguir-ho és fonamental l'educació en igualtat (la coeducació), que no és només tasca del professorat sinó que les famílies i la resta de la societat en són part molt important, perquè són les principals responsables de la transmissió de valors i els exemples a seguir pels nins, nines i gent jove.

Des de les darreres eleccions, el maig de 2015, el canvi, en matèria d'igualtat, ha estat visible des del primer moment. Els Consells de Dones de les diferents institucions públiques s'han reactivat, amb reunions i grups de treball per a posar en marxa campanyes, projectes i plans d'igualtat. S'ha aprovat una Llei contra la LGTBFòbia (17 de maig) i una Llei d'Igualtat que defineix les competències de cada

institució de les Illes Balears en aquest àmbit.

Malgrat els importants canvis que s'han produït, la situació de les dones al sector laboral continua estant marcada per la desigualtat i per la doble presència de les dones: al treball i a la llar.

Des de la Secretaria de la Dona del sindicat s'ha de lluitar per a garantir els drets bàsics de les dones, la coeducació i la coresponsabilitat entre homes i dones; s'ha d'impulsar un canvi cultural que ens porti a establir unes relacions entre homes i dones lliures de violències i de dominació, unes relacions que ens permetin créixer en igualtat i llibertat, i s'ha de denunciar tot allò que pugui suposar una desigualtat, una pèrdua de drets o una discriminació cap a les dones.

Per aquest motiu, una de les primeres actuacions, en aquest sentit, serà la posada en marxa de la campanya "ESPAI LLIURE DE MASCLISME", desenvolupada per l'Organización de Mujeres de la Confederació Intersindical, que pretén que als diferents centres de treball es compleixi l'article 2 de la Declaració Universal de Drets Humans que exposa, de forma resumida, "*que totes les persones tenim els mateixos drets i llibertats sense cap tipus de distinció per raó de sexe.*"

En segon lloc, una altra tasca d'aquesta Secretaria serà la de promoure i vetllar per un ús no sexista del llenguatge en tots els documents, publicacions i/o comunicacions de l'STEI Intersindical.

En tercer lloc, es continuarà treballant a l'àmbit institucional, amb estreta col·laboració amb aquelles organitzacions i institucions que treballin en temes de gènere i d'igualtat. I es participarà en totes aquelles mobilitzacions (manifestacions, concentracions...) relacionades amb les dones i els seus drets (8 de març, 25 de novembre...).

La Secretaria de la Dona s'encarregarà de l'organització i la difusió de material didàctic, cursos o jornades sobre coeducació, igualtat, coresponsabilitat, drets i visibilització de les dones.

I finalment, vetllarà pel compliment dels Plans d'igualtat de les empreses; per l'accés de les dones a càrrecs de decisió i responsabilitat; pel compliment de la Llei d'Igualtat... I instarà les Administracions públiques i les empreses privades perquè dotin dels recursos i el pressupost necessari per a la implantació d'aquestes mesures.

SECRETARIA DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

El moment històric que vivim demana una actitud constant i ferma de la defensa dels nostres principis i objectius. Fa 30 anys que tenim una Llei de Normalització Lingüística i és ben hora de desplegar-la completament amb el consens de tota la societat il·lenca. Venim de quatre anys d'atacs constants a la llengua i la cultura catalanes per part del PP de José Ramón Bauzá. Tenim al

davant un Govern favorable a la normalització del català. Ha passat el primer any d'aquesta legislatura i les millores per a la llengua i cultura encara són insuficients. Volem treballar perquè el Govern assumeixi la seva responsabilitat en aquest procés i prioritzi la normalització del català i el seu ús a tots els àmbits. Treballarem per assolir la igualtat plena amb l'altra llengua oficial, tal com marca l'Estatut d'Autonomia i la Llei de Normalització Lingüística. La nostra Secretaria treballarà de forma transversal a tots els sectors on l'STEI Intersindical hi té representació i en tots els que en vol tenir. Comptam amb la ideologia, els principis i els objectius definits als Estatuts de l'STEI Intersindical i les línies definides a la ponència d'Acció Sindical del nostre darrer Congrés del maig de 2016.

Segons el reglament de règim intern, la Secretaria de Normalització Lingüística tindrà les atribucions següents:

- Planificar, elaborar i coordinar l'acció sindical a fer de forma transversal en tots els sectors i àmbits de l'STEI d'acord amb les directrius generals marcades per l'XI Congrés, pel Pla d'acció sindical de l'Executiva que marquen els Estatuts de l'STEI Intersindical i d'acord amb la secretaria del sector.

- Mantenir una estreta cooperació i coordinació amb la Secretaria d'Acció Sindical i la Secretaria d'organització i finances.
- Representar l'STEI Intersindical, en el seu àmbit d'actuació.
- Coordinar-se amb els responsables de les diferents secretaries sectorials i transversals del sindicat, per planificar i coordinar accions per incentivar la presència i l'ús del català als seus sectors i per dur-hi a terme actuacions relacionades amb la llengua i la cultura catalanes.
- Promoure, posar en marxa i participar en campanyes, propostes i accions pròpies del seu àmbit amb altres sindicats, organitzacions o entitats de la societat civil, tant locals com de la resta territoris de l'Estat amb llengua pròpia.
- Treballar per la normalització cultural i lingüística del català d'acord amb les característiques del sindicat definides als nostres Estatuts on diu que l'STEI Intersindical és unitari, democràtic, assembleari, sociopolític i "nacional, que treballa perquè es pugui arribar al ple exercici de l'autogovern i lluita per l'assoliment del dret d'autodeterminació de les Illes Balears, en la perspectiva d'aconseguir la plena sobirania nacional".
- Tenir present, reivindicar i treballar per, tal com recullen els Estatuts, "la construcció d'una societat sense persones oprimides ni oprimides i per l'establiment de relacions més estretes amb aquells moviments sindicals i socials que lluiten per objectius d'emancipació de

la classe treballadora, els pobles oprimits i els drets col·lectius dels pobles".

- Fer propostes de formació tant per als permanents sindicals com per als treballadors que representem als diversos àmbits.

SECRETARIA D'AFILIACIÓ

El sindicat està format per cada una de les persones afiliades. La tasca de la Secretaria d'Afiliació anirà encaminada a facilitar que tothom pugui participar de les accions que es generen a través de cada Secretaria, així com a permetre la implicació de tota l'afiliació en el dia a dia de l'STEI Intersindical.

La Secretaria ha de crear els espais necessaris que facilitin la comunicació, l'atenció personalitzada i l'assessorament laboral. Per tant, també és objectiu d'aquesta Secretaria l'adaptació del sindicat a les noves tecnologies: pàgines web, xarxes socials, missatgeria instantània... L'STEI Intersindical és un referent en l'aprofitament de les xarxes socials com Facebook o Twitter, i d'altres eines telemàtiques com Whatsapp que han facilitat que tota la informació necessària arribi a l'afiliació de manera immediata. Aquesta Secretaria ha de seguir potenciant aquestes eines per tal d'ampliar el seu rang i

permetre que més persones se'n puguin beneficiar.

Així mateix, la Secretaria d'Afiliació ha d'establir els canals adequats perquè l'afiliació conegui i aprofiti els recursos que ofereix el sindicat per a poder millorar la seva tasca i progressar professionalment: formació, publicacions, acció sindical... Per això, és cabdal la coordinació tant amb la Secretaria de Formació i l'Escola de Formació i Mitjans Didàctics, com amb la Secretaria d'Acció Sindical.

SECRETARIA DE FORMACIÓ

Des de la Secretaria de Formació, juntament amb la direcció de l'Escola de Formació i Mitjans Didàctics de l'STEI, hem elaborat de manera conjunta un pla de feina amb continguts i objectius pel que fa a la nostra tasca per als propers 4 anys.

El més important és dir que començam aquesta nova etapa amb molta il·lusió. És

un repte nou, que agafam amb ganes de millorar i d'aportar noves idees.

En l'àmbit de la formació interna, necessitam construir un nou espai en el qual tots i totes ens puguem aprofitar d'activitats formatives que són necessàries per al bon funcionament intern i per al desenvolupament de la nostra tasca sindical de la millor manera possible.

En l'àmbit de la formació externa, volem donar continuïtat a la feina feta per part de l'Escola de Formació, que és qui organitza i gestiona tota la formació externa del sindicat d'acord amb els mateixos criteris de selecció de les necessitats que tenen els nostres afiliats i afiliades.

Tant en l'àmbit de la formació interna com del de l'externa, hem d'entendre que aquesta és una inversió de futur. Hem de tenir en compte la situació econòmica actual i hem d'intentar fomentar tots aquells cursos i jornades que puguin ser interessants per als nostres afiliats i afiliades, però mai sense perdre de vista el caràcter de formació de qualitat que ens caracteritza.

Necessitam construir una societat de qualitat i, per això, necessitam tenir persones formades i implicades, no només en un aspecte purament formatiu sinó també amb un caire més humà i solidari. Per tot això, els nostres afiliats i afiliades trobaran en aquestes propostes formatives tot allò que necessiten per poder-se reciclar, actualitzar-se i millorar els seus coneixements.

Totes les vostres propostes i aportacions són necessàries per poder dur a terme aquest projecte. ■

REPORTATGE FOTOGRÀFIC XI CO

Presentació de l'acte

Biel Barceló. Vicepresident del Govern

Persones convidades a l'XI Congrés

Joan Pérez Aznar de la
USTEC·STEs

Acte de reconeixement a les persones jubilades de l'STEI INTERSINDICAL

Martí March. Conseller d'Educació

CONGRÉS DE L'STEI INTERSINDICAL

Nicolau Canyelles. Batlle de Santa Maria del Camí

Membres de la Mesa de l'XI Congrés

Afectuosa salutació entre Biel Caldentey i Vicent Maurí

Maida Francisca Díaz Padilla del SNTECD. Cuba

Àngel Jiménez Sánchez de la IAC

Neus Santaner, Pere Polo i Biel Caldentey. Ocuparen la secretaria general del sindicat en anys anteriors.

Mari Luz González d'OM i Juana Navarro de la CI

Pere Polo presentant una resolució

Miguel Àngel Duhalde de la CETERA.
Argentina

Raúl López i Kepa Yécora. STEILAS

Votació a una esmena

Vicent Maurí Genovés de IV

Voro Benavente i Juana Navarro de la CI

Moment de la votació per escollir els òrgans de direcció del sindicat

Membres de la Comissió Executiva sortint

Vista de l'escenari des de la cabina de control

Membres de la Comissió Executiva de l'XI Congrés

COMPENDI DELS MEUS 30 ANYS A LES AULES

Miquel Àngel Vidal

Tenc 54 anys. El mes de juny vaig complir el meu 30è curs com a professor de secundària.

Trenta anys a les aules en els quals calcul que dec haver tengut prop de cinc mil alumnes. Trenta anys de vida, d'experiències, d'ensenyar i d'aprendre. Trenta anys de passió i d'apatia, d'alegries i de decepcions, perquè els clarobscur són el que predominen a la nostra professió. O així és com jo ho veig. Dubt molt de tots aquells que retraten l'ensenyament com un dia clar i diàfan i volen fer creure que les seves experiències didàctiques són un èxit constant. Com també dels que ho veuen tot fosc i preconitzen l'apocalipsi del sistema educatiu. Curiosament, els primers solen ser mestres o professors que, de seguida que se'ls presenta l'oportunitat, abandonen la nau de l'ensenyament per dedicar-se a la inspecció educativa o a la teoria pedagògica; i els segons, malgrat l'abúlia o l'amargura que els aclapara, en comptades ocasions abandonen la professió per voluntat pròpia.

Sols he fet tres feines en tota la meua vida: carregador de mobles de cuina quan cursava COU, i ho vaig deixar

al cap de dues setmanes perquè era una tasca molt dura; corrector d'estil del diari *Ultima Hora* a l'estiu de 1986, tot just en haver acabat la carrera, i sols hi vaig fer feina poc més dos mesos perquè em contractaren al Col·legi Lladó com a professor. Des de setembre de 1986 fins avui, m'he dedicat (i pens seguir dedicant-m'hi fins a la jubilació si la parca no té altres plans per a mi) únicament a la docència: m'he guanyat les sopes com a professor d'ensenyament secundari. Per tant, he viscut la LODE, la LOGSE, la LOCE, la LOE i, ara, si no hi posen remei, viuré i patiré la LOMCE. És un dels mals de la democràcia: els polítics mai no han sabut fer un gran pacte per a l'educació i els

sistemes pedagògics sempre han estat a mercè de la ideologia política imperant. I en tots, en lloc de a l'efecte Pigmalión s'ha abocat a la rebaixa de coneixements i, com a conseqüència, a l'enaltiment de la mediocritat.

El meu primer any de novell no fou tan terrible com el de la majoria de col·legues perquè portava bon arnès: havia estat monitor i director d'esplai en el GEM i en campaments i colònies d'estiu, fet que em facilità la relació amb els alumnes i la tasca pedagògica. Tot i que a l'ensenyament privat (que es va convertir en concertat) fèiem trenta hores lectives setmanals, a les classes se sobrepassava sovint els 40 alumnes, i la direcció era

molt inquisitiva i exigent amb la nostra feina, record aquella primera època com una de les millors: vaig descobrir que m'encantava ensenyar i semblava que els alumnes, malgrat la meua joventut, em respectaven força. Tot i que era llicenciat en filologia hispànica, en els vuit cursos al Col·legi Lladó vaig impartir, a més de llengua i literatura (aleshores eren dues assignatures separades) castellanes, llatí, grec, filosofia i llengua i literatura catalanes.

L'any 1994 vaig incorporar-me com a interí a l'ensenyament públic. Vaig fer dos cursos a l'IB Antoni Maura. Comparat amb el centre concertat, els professors gaudíem de molta llibertat, però els alumnes eren més indisiplinats i indòcils. Em costà una mica habuitar-me. En el Maura per aquella època hi havia un *laissez faire* que curiosament funcionava molt bé: la directiva pràcticament no interferia en la tasca docent i l'institut, en general, navegava amb vents favorables. Tres coses em cridaren poderosament l'atenció: en el centre públic les jerarquies quedaven força difuminades, es gaudia de molts més recursos i dotació econòmica que als privats, i les eines pedagògi-

"Avui no és un dia normal". Vaga de 2013

ques eren superiors. En aquest aspecte em vaig quedar admirat de la revista *Mauritànic* i els díptics setmanals (els "Maurifulls") que dirigia Alfons Sard, així com de les activitats dramàtiques (jo, que havia fet una mica de teatre quan estava al Lladó i havia portat un vodevil a escena, em vaig quedar bocabadat que els alumnes representassin *Noche de guerra en el Museo del Prado* de Rafael Alberti).

L'any 1996 vaig aprovar les oposicions. El curs de pràctiques fou a l'IB Joan M. Thomàs (que per aquella època l'anomenaven el "Beverly Hills"). Era una plaça amb hores de llengua i literatura catalanes i això em va permetre conèixer Joana M. Romaguera i Margalida Pons, entre d'altres, a les quals dec sobretot que m'encoratjassin a escriure en català. La relació amb els alumnes, més disciplinats que els del Maura, també fou bona. Aquí vaig descobrir que allò important no és que els alumnes tinguin opinió que, com diu Fernando Savater, és com el cul, tothom en té, sinó esperit crític.

Podríem dir que en aquests primers onze anys hi va haver més llums que ombres, que la professió em semblava lleugera i no tenia la sensació, com esdevenia amb altres companys, d'estar sembrant en terra erma: considerava òptima la meua labor d'ensenyant i educador, i creia que realment contribuïa en la formació dels adolescents.

L'any següent, com a funcionari de carrera, em destinaren a l'institut de nova creació de Son Servera. Em vaig veure pràcticament obligat a formar part de la directiva perquè sols érem set persones les definitives

en el centre. A sobre, amb l'edifici acabat de construir i completament buit, entre la directiva i alguns funcionaris de l'Ajuntament, pràcticament vàrem haver de muntar i equipar tot el centre: departaments, classes, tallers... Fou un any molt dur: més de dues hores diàries de cotxe entre anar i tornar a Ciutat, la implantació de la LOGSE, la dificultat d'iniciar la labor pedagògica a un centre nou. A sobre, els problemes d'indisciplina superaven en molt tot els que abans havia viscut i em costà força conjugar les tasques de professor amb la caporalia d'estudis que em desbordava. El curs 1998-99 vaig renunciar al càrrec directiu i, des de llavors ençà mai no m'he tornat a trobar temptat de repetir: una i oli. Fou un any trist: vaig patir un accident terrible a la carretera i vaig estar tres mesos de baixa. En reincorporar-me,

Setmana del Diccionari Alcover-Moll a l'IES s'Arenal, curs 2002-2003

tot foren problemes: el director (n'omitem el nom), el més dèspota que m'he trobat dins l'educació pública, volia dirigir el centre amb mà de ferro i jo, que

havia fugit de la privada perquè no estava disposat que qüestionassin la meua labor pedagògica i menys que m'imposassin arbitràriament criteris i tasques, vaig xocar frontalment amb ell. Per sort abans d'acabar el curs vaig saber que m'havien atorgat plaça definitiva a l'IES s'Arenal, així que la cosa no va anar a més.

Després de l'experiència viscuda, el primer any a s'Arenal va ser balsàmic. El centre també era de nova creació i, encara que patírem haver de posar en marxa l'institut i que els alumnes resultassin fins i tot més conflictius que els de Son Servera, a mi no em va costar gaire guanyar-me el seu respecte. Vaig treballar sis anys en aquell centre. El problema fou que si a Son Servera m'havien fet trontollar l'amor per la professió, a s'Arenal amb una conflictivitat que en lloc de minvar augmentava (un curs arribàrem a tenir més de mil faltes de disciplina i una cinquantena d'alumnes expulsats), i una directiva que quan es va veure incapacitada per

Portada de la revista Món Maura a l'IES Antoni Maura, curs 2007-2008

Representació al Col·legi Lladó, curs 1988-89

Representació de *La nit de glòria d'AM* a l'IES CTEIB, curs 2011-2012

posar ordre es va preocupar més per controlar els professors que els alumnes, va quedar gairebé esmicolat. Vaig patir un desencís que va anar en augment curs rere curs.

També, pel febrer de l'any 2001, vaig començar un quadrimestre com a professor associat a la UIB impartint l'assignatura "Literatura Espanyola Moderna i Contemporània". No va ser l'experiència engrescadora que esperava. Em duia molta feina preparar les classes i, llavors, insegur, llegia els apunts. Jo m'avorria i notava com els alumnes també. A sobre, estava mal pagat. Així que, al setembre, quan el ca-

tèdràtic em demanà si volia continuar el curs següent, li vaig dir que no, gràcies.

Malgrat que fossin uns anys de desencant, tanmateix em sent orgullós de tres fets en les quals vaig participar activament: posar en marxa la biblioteca del centre, dirigir la primera revista (*Com que no?*), i organitzar, juntament amb Miquel Pons, dues edicions de la "Setmana de Diccionari Alcover-Moll" (2002 i 2003), que ens va valer el premi "Francesc de Borja Moll" al millor projecte didàctic. Del que no em sent orgullós, en canvi, és d'haver caigut en la monotonia i, fins i tot, en una certa apatia professional que s'accentuà

després d'alguns episodis desperpèntics amb alumnes hostils, que foren la demostració que s'ha escapat tant l'autoritat com el rol social de prestigi que abans tenia el mestre. En aquests anys, la literatura es convertí en refugi: vaig dirigir els meus esforços a la creació i em vaig limitar a complir amb la professió. Foren els cinc anys més durs i abúlics que he viscut en la tasca de docent. I com a conseqüència, també la relació amb molts de companys es va deteriorar.

L'any 2005 vaig poder concursar i vaig obtenir plaça a l'Antoni Maura (convertit en IES), el centre públic en el qual vaig començar. Això sí, durant aquests anys havia guanyat alguns premis literaris de certa rellevància i havia publicat set llibres, la qual cosa féu que tornàs al centre una mica com el fill pròdig: tant els professors amb qui havia coincidit en l'època anterior, com el director, Miquel Cerdà (QEPD), em reberen amb els braços oberts. També cal dir que al Maura s'havia substituït el *laissez faire* per la Qualitat, és a dir, molta paperassa pels mateixos o pitjors resultats. Tanmateix, foren tres cursos en els quals vaig tornar a recuperar el gust

per ensenyar: no sentia l'entusiasme dels primers anys, però com a mínim no se'm feia tan feixuc com el lustre anterior. Vaig muntar amb els alumnes una obra de teatre (la dramatització de una trentena de relats breus) i vaig posar en marxa la revista del centre que havia desaparegut: el *Món Maura*, de la qual en publicàrem un número anual.

L'any 2008 vaig aconseguir plaça en el CTEIB (Centre de Tecnificació Esportiva Illes Balears), on estic fent feina actualment. Al llarg dels darrers vuit cursos m'he reconciliat amb la professió: he tornat a recuperar la il·lusió per ensenyar. He de reconèixer que els meus alumnes, esportistes, són disciplinats i faciliten moltíssim la labor pedagògica. L'únic trasbals ha estat haver de sobreviure al Govern Bauzá i enfrontar-nos al TIL, en una vaga mítica. En aquests vuit anys he posat en marxa, juntament amb el departament de català, els premis literaris dels quals duim ja vuit convocatòries, he dirigit dues revistes i tres muntatges teatrals. He impartit llengua castellana i literatura, literatura universal, literatura catalana i llatí. Pel juny de l'any 2012, coincidint amb el final del meu quart curs al centre, vaig aconseguir el títol de doctor en Filologia catalana amb la tesi doctoral *Llorenç Moyà, vida i literatura (poesia i prosa)*. També he seguit guanyant premis i publicant llibres fins a un total de desset; el darrer, *La ciutat de les ànimes*, ha estat guardonat amb el "Llorenç Villalonga" de novel·la dels premis Ciutat de Palma. Puc dir, en mirar cap enrere que, malgrat els clarobscurs, han estat trenta anys intensos i que em sent satisfet de la tasca que he fet com a professor. ■

ENTREVISTA A JOAN LLADONET

Montserrat Nadal,
coordinador de Pissarra

Joan Lladonet és mestre i professor d'ensenyament secundari. A l'actualitat està jubilat. Ha dedicat tota la seva vida activa a l'ensenyament. Es podria dir que ho ha fet a totes les edats, ja que ha tingut alumnes de primària, de secundària i adults. I coneix també l'organització escolar, perquè en algun dels centres on ha exercit, ha alternat els càrrecs de tutor, cap d'estudis i de director. Ha elaborat material didàctic per a l'ensenyament del català per a l'alumnat i per al professorat, integrant primer el grup de treball de l'ICE-CENC (Comissió d'Ensenyants per la Normalització del Català) i després el Seminari de Català de l'ICE de la UIB. El treball en aquest Seminari ha donat com a resultat l'elaboració de llibres de text per a primària i secundària i el projecte *Plenamar*, format per una vintena de llibres de recursos d'ensenyament del català per al professorat i per a l'alumnat, dividit en quatre col·leccions: *Mar de Sons*, *Mar de Jocs*, *Mar de Fons* i *Mar de Mots*. Tots els textos s'han publicat a l'editorial Moll.

També ha coordinat grups de treball a l'OCB. Fruit d'aquesta tasca ha obtingut, juntament amb els altres membres del Seminari, els premis Baldiri Reixach i l'Emili Darder.

També ha rebut un reconeixement de mèrits en els premis 31 de desembre de l'OCB per la seva tasca de normalització lingüística a l'escola. Ha publicat articles a diferents revistes i al Diari de Balears. Ha coordinat la revista *Pissarra* de l'STEI (Sindicat de Treballadores i Treballadors de les Illes Balears - Intersindical) i s'ha dedicat a l'elaboració de material didàctic per a l'ensenyament, a més de correcció lingüística i traduccions de material per a l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics del sindicat. Ha publicat, també a l'editorial Moll, *D'un pare, d'un mestre. L'educació dels infants a la família i a l'escola*. El 2011 va publicar *Aquests són els teus drets lingüístics. Memòria d'un incompliment*, llibre on apareixen explicats tots els drets lingüístics de la Declaració Universal, llibre que es va escriure durant 12 anys, i que al final té un índex on s'explica la lluita del Partit Popular contra el català. Continua publicant articles setmanals al *dbalears* online i a diferents blogs com Indirecte.cat, Diarigran.cat, Cercant la llibertat i a la revista l'Estel i a Ressò de Campos.

Com que, ja en el passat curs escolar es va començar a treballar a l'àmbit de distintes Meses tècniques de la Conselleria el nou model lingüístic escolar, tal com es recull a l'Acord marc signat amb el conseller Martí March el passat mes de setembre, hem volgut parlar d'aquesta i d'altres qüestions amb en Joan, un gran entès en la matèria.

Aquest mes d'abril s'han acomplert els 30 anys de l'aprovació de la Llei de Normalització Lingüística de les Illes Balears. Com a testimoni d'aquells fets, en quin context es va donar aquella capacitat d'entesa entre tots els partits polítics de la Cambra autonòmica?

La recent arribada de la democràcia havia donat molta força a totes les persones que l'havien desitjada sempre. Les forces d'esquerra i les que impulsaven la re-

cuperació de la identitat robada, les que defensaven la llengua catalana i la cultura que havia brollat a partir d'aquesta, es movien amb molta força i treballaven per aconseguir la normalització. L'Obra Cultural Balear impulsava cursos de català per tots els barris de Palma i pobles. A l'aixopluc d'aquesta institució, havia sorgit la CENC (Comissió d'Ensenyants per la Normalització del Català), d'on havien sortit grups de treball per impulsar l'ensenyament

en català a les escoles. L'STEI per la seva banda impulsava l'ensenyament en català a les escoles. Sortir de la persecució i la repressió donava molta de força a tot el moviment reivindicatiu. Per això, les forces d'esquerra impulsaven una llei que acabàs amb les prohibicions anteriors; les forces de dretes, que havien de dissimular el seu pensament franquista, no sabien com reaccionar, perquè ignoraven com reaccionaria la societat. Així que varen pensar que impulsar

una llei, que després no es posàs massa en pràctica no els podia perjudicar gaire, i així va néixer, a criteri meu, el consens per aprovar la Llei de Normalització Lingüística.

Malgrat que som conscients que la pregunta és molt extensa, quin balanç fas d'aquests 30 anys de la Llei de Normalització a les Illes Balears?

Com ja han dit altres persones coneixedores de la realitat, la Llei de Normalització

Lingüística no ha ajudat de manera especial per aconseguir la normalització de la llengua catalana, pròpia i co-oficial de les Illes Balears. Quasi tot el que s'ha fet estava previst a l'Estatut d'Autonomia. Si tenim en compte que per normalitzar una llengua que es troba en contacte amb una altra, i que les dues es reparteixen majoritàriament els àmbits d'ús del poble que les parla, la llengua a normalitzar ha d'anar adquirint àmbits d'ús que abans eren propis de l'altra, i, per tant, l'altra els ha d'anar perdent. Es varen anar aconseguint àmbits d'ús a l'escola, a les escoles que feien l'ensenyament en català, que mai no han estat tantes com s'ha dit, però dins les mateixes escoles on hi havia molts castellanoparlants, no s'aconseguia l'ús del català als àmbits del pati, ni al dels corredors, ni a les converses espontànies dins les classes, que teòricament es feien en català. Es va aconseguir que el voluntarisme posàs a disposició del públic revistes de premsa forana i es va posar en circulació un diari en llengua catalana, que no va tenir el suport suficient de la gent conscienciada, ja

que només va sobreviure gràcies a la voluntat del seu empresari impulsor. Hi ha hagut molt de voluntarisme, però sempre ha estat un voluntarisme reduït, que arrossegava molta altra gent que sola no hagués lluitat.

La Llei de Normalització Lingüística no ha ajudat de manera especial per aconseguir la normalització de la llengua catalana

A poc a poc, la dreta anava perdent la vergonya, es desacomplexava i es negava a perdre àmbits d'ús del castellà. Quan les escoles s'anaven incorporant una rere l'altra a fer l'ensenyament en català, es varen treure de la màniga el Decret de mínims, perquè intentaven reduir l'ensenyament en català al 50%. Més endavant varen inventar el TIL, amb què intentaven deixar el català a menys d'un 30% d'assigna-

tures. El fet de llevar-lo com a requisit de la funció pública i les mesures contra els ajuts a la premsa forana, els atacs a la llengua de la televisió, i el forçament de la desaparició del Diari de Balears en català, varen suposar que es retrocedissin moltes passes que s'havien fet per a la normalització de la llengua catalana. Ens tornam a trobar un poc millor que al principi, però queda molta feina a fer.

Com veus la situació de la llengua catalana a les Illes a dia d'avui?

A dia d'avui, la llengua catalana és menys usada que fa 30 anys. Hi ha moltes més persones que l'han estudiada, que l'entenen, que la saben llegir, uns quants més que la saben escriure d'aquella manera i molts menys que la parlen, que l'usen. Has de tenir en compte que durant aquests 30 anys ha mort més d'una generació de persones nascudes a les Illes Balears, que parlaven la llengua sense cap problema. Durant el mateix temps, han nascut moltes persones, que encara que la sàpiguem parlar, no ho fan, i aquest és un dels principals signes que indiquen l'avanç de la substitució lingüística. El fet negatiu recau a la ciutat de Palma, i a les zones costeres turístiques, ja que als pobles encara queda molta gent que usa la llengua catalana. Record que al meu poble, a Campos, fa 30 anys hi havia poques persones que parlassin en castellà, i les que ho feien anaven aprenent la llengua de la majoria. Ara ja són molts els que parlen el castellà, sense disposició a canviar de llengua. Així que, hem tengut una Llei de normalització lingüística durant 30 anys, que no ha estat capaç d'aturar la substitució lingüística, encara que és possible fer-ho si els governants

ho tenen clar i defensen aquesta normalització i usen la llengua en totes les situacions, ja que el seu exemple és bàsic, perquè siguin imitats pel poble. Però no ho fan.

Hem tengut una Llei de normalització lingüística durant 30 anys, que no ha estat capaç d'aturar la substitució lingüística

Com t'expliques la "proliferació" d'entitats i grupuscles, com la Fundació Jaume III o el Círculo Balear que neguen la unitat de la llengua, o editen gramàtiques estrambòtiques. En el món castellà, a ningú se li acudiria editar una gramàtica de la llengua murciana, o del canari...

Més de tres segles de persecució i de ridiculització dels que parlaven en català han deixat una forta empremta a gran part del poble de les Illes. El fet que fos la llengua dels criats, i que els seus senyors preferissin canviar al castellà, que era la llengua dels aristòcrates i dels botiflers, ha fet que algunes persones els volguessin imitar, com a mínim en la classificació de la importància d'una llengua i de l'altra. El fet de viure el mateix poble català dividit en diferents indrets, País Valencià, Illes Balears i Principat, ha fet que alguns vocables evolucionassin de manera diferent. Quan s'ha vist que el poble desitjava la normalització de la seva llengua i s'ha pensat que una vegada més el poble català podia una altra vegada unir-

se, han cercat tota casta d'argücies per lluitar contra aquesta situació. Una de les maneres de fer-ho era dividir la llengua. S'han aprofitat de la ignorància del poble per fer-li creure que posar un significant diferent a uns quants significats podia ser un argument per fer creure que eren diferents llengües. Si la llengua s'esmicolava no tendria cap importància i, a poc a poc, la farien desaparèixer. Per això, els descendents dels botiflers i nouvinguts que no volien haver de parlar en la llengua catalana, han format aquests grupuscles, que fan tota casta d'invençions per dividir el pensament de les persones i fer-los creure que del Principat ens volen absorbir i ens volen destruir, quan és tot el contrari. Que hi hagi gent que els cregui, és una qüestió normal, si es té poca formació. Ho sé de primera mà, perquè a mi em va passar, quan tenia uns trenta anys i va sorgir la polèmica d'en Pep Gonella. Jo vaig esser un d'aquests que va pensar que nosaltres parlàvem "lo nostro" i que els catalans parlaven "lo seu", fins que vaig anar formant-me i descobrint la veritat, que a mi sempre m'havien amagada, fins a aclarir que jo abans que espanyol, era català, de llengua catalana, i que els meus avantpassats havien arribat del Principat, que havien estat repobladors catalans, que varen venir després de la reconquesta de Jaume I als àrabs. Aquests grupuscles tendran la importància que els donem, és a dir, cap ni una.

Quins creus que són els reptes més grans que ha d'afrontar la nostra llengua, en un entorn tan canviant i amb una incidència cada cop més evident de les noves tecnologies i dels nous mitjans digitals?

És evident que qualsevol llengua que vulgui perdurar ha de ser útil per a les noves tecnologies i ha de ser emprada en els mitjans digitals, i aquesta feina es va fent, i és una llengua molt utilitzada a Internet. Aquests són uns veritables reptes per a qualsevol llengua, però els principals reptes de la llengua catalana, per a convertir-se en una llengua normal són els mateixos que tenia el dia que es va aprovar la Llei de Normalització Lingüística fa 30 anys. Aquests reptes sembla que han estat ignorats voluntàriament pels governs que hem tengut en aquest país. Els reptes són molt senzills, i sembla que els únics que se n'han adonat de quins són, han estat els contraris a la llengua, els enemics de la normalització lingüística, els governs com el de José Ramón Bauzá i els grupuscles que s'han esmentat abans. Els reptes són els que té qualsevol llengua minoritzada que conviu amb una altra de dominant que la pot fer desaparèixer. Són els d'anar adquirint àmbits d'ús. Cada llengua té repartits aquests àmbits, la que ocupa

menys àmbits d'ús és la llengua subordinada, i els reptes són anar recuperant-los. El problema és que perquè es vagin adquirint àmbits d'ús, la llengua dominant els ha de perdre. D'aquí que es vulguin convertir en víctimes abans de ser-ho.

A l'Acord marc que l'STEI va signar amb la Conselleria d'Educació el mes de setembre de 2015, es recull el compromís de "consensuar un nou model lingüístic escolar". Quin hauria de ser, al teu parer, aquest model lingüístic per al món educatiu de les properes dècades?

Si realment la Conselleria d'Educació consensua el model lingüístic escolar amb l'STEI i amb altres sindicats, en els quals estiguin representats tots els docents, estic convençut que serà un model lingüístic acceptable, i més, si es té en compte que, entre els experts que ha seleccionat la Conselleria, s'hi troben persones que en qüestions de sociolingüística són de les que en saben més de les Illes, i que la seva praxis ja ha demostrat el seu saber fer.

Si vols que et parli del model lingüístic escolar que jo recomanaria, t'he de manifestar que és molt senzill. És el mateix model que es tendria a qualsevol poble espanyol, de qualsevol comunitat, que han de preveure ensenyar la llengua castellana i una, dues o tres llengües estrangeres. El model lingüístic que elegeixin és el mateix que s'hauria d'elegir aquí. Em diràs que no he tengut en compte que aquí hi ha dues llengües oficials. He tengut en compte les dues llengües: el català i el castellà, i totes les altres que es vulguin ensenyar. Mentre no es normalitzi la llengua catalana, la llengua castellana s'aprèn millor que la catalana, només estudiada com a assignatura i usada per totes bandes. Per tant, la llengua de l'escola, ha de ser la llengua catalana. I les llengües estrangeres que es vulguin ensenyar, ho han de fer persones ben preparades i que usin els mètodes més avançats en ensenyament de segones llengües. Si el català arribés a la seva completa normalització, llavors s'hauria d'estudiar

quantas assignatures s'haurien de dedicar a ser ensenyades en castellà. Però això, sembla que no arribarà en unes quantes generacions.

Durant molts d'anys vares ser una persona molt crítica amb el que suposava l'aplicació real del Decret de Mínims a molts centres escolars de la nostra Comunitat autònoma. En què et basaves per a fonamentar aquests arguments, en contra de les xifres "oficials" que es donaven des de la Conselleria d'Educació?

Per contestar aquesta pregunta, he de remetre els lectors a un article publicat a la revista *Pissarra* núm. 110, el 2003, titulat *El català, llengua de l'ensenyament*. Allà explicava el mateix que faria avui; era el temps dels projectes lingüístics, i dels coordinadors de normalització lingüística, com a mínim als instituts. A principi de curs, es demanava als professors en quina llengua farien l'assignatura, i així es feia constar a la programació general d'aquell curs. Així es treia el % d'ensenyament en català. A l'institut on feia feina, vaig comprovar que constava que es

feia més d'un 70% de l'ensenyament en català, comptabilitzat tal i com he explicat, però jo només sentia parlar en castellà, fins i tot a molts de professors que deien que havien dit que feien l'ensenyament en català. Vaig parlar amb ells, i em varen dir que s'ho proposaven, però que llavors dins la classe era impossible i havien hagut de canviar. Vaig estudiar un mètode sobre com es valorava l'ús de les habilitats lingüístiques: entendre, parlar, llegir i escriure. Així que vaig preparar aquest mètode per analitzar què era el que passava a les diferents classes en qüestió d'ús de la llengua: llengua de les explicacions, de les contestacions dels alumnes, de la conversa espontània d'aquests, de la llengua dels llibres de text, la de les comunicacions, llengua que s'usava a la pissarra, dels cartells penjats a les parets, la llengua dels exàmens per part del professorat, la de l'alumnat, etc. Després d'explicar això, professor per professor, cada un va aplicar el que s'havia explicat a uns fulls preparats a posta per fer aquesta feina. Aquest any, l'institut havia enviat a la Inspecció que feien el 70,7%

en català, era el curs 1999-2000. Després d'aplicar el mètode que podeu trobar a l'article citat més amunt, el percentatge va quedar reduït al 40,55%; el 2000-2001, el sistema de l'institut va escriure que es feia un 72% en català, i el sistema amb el nou mètode, va resultar que era d'un 38,39%; el 2001-2002, ja no es va fer el sistema de l'institut, es va aplicar el sistema nou, en aquell moment jo feia de coordinador de normalització lingüística, i va resultar que es feia el 38,79% en català. Així que es varen fer propostes per a augmentar aquest percentatge. L'any següent vaig deixar de fer classes a aquest institut.

"No hem aconseguit que el català, que és majoritari a les aules, ho sigui també als patis de les nostres escoles", sentim dir a molts docents. Com ho hem de fer, Joan, per a fer de bon de veres aquesta passa tan important?

Per començar, el català no és majoritari a les aules, ja que si els alumnes entre ells no parlen el català, i moltes vegades no contesten en aquesta llengua el professor, no es pot dir que sigui una classe en català. Després d'haver fet classe molts d'anys a una escola en català, vaig comprovar que al pati, si hi havia castellanoparlants, tothom parlava en castellà. Vaig analitzar les causes i vaig comprovar, que normalment, els alumnes imiten la conducta que veuen a casa seva, imiten els pares; no solen imitar els mestres, a no ser un alumne que no tengués o odiàs els seus pares i agafàs un mestre com a referent. Comprovava que els pares progressistes volien per als seus fills l'ensenyament en català, però ells si assistien a reunions o a

consells escolars, sempre canviaven de llengua, quan hi havia un pare que xerrava en castellà, encara que els entengués en català. Per tant, els fills els imitaven. La tasca a fer seria en escoles de pares.

L'STEI ha estat, durant aquest 30 anys, una de les entitats que més ha empès en el sentit de la normalització de la nostra llengua. De què et sents més satisfet? I en relació a quin aspecte creus que s'hauria pogut fer més?

Per a mi, les dues institucions de la societat civil que més han empès en el sentit de la normalització de la llengua són l'OCB i l'STEI; l'OCB, en general, i l'STEI, en el camp de la docència i de l'escola. Aquestes dues institucions han sofert els atacs dels enemics de la llengua catalana, tant en forma de pintades, com d'escrits i opinions injurioses en mitjans de comunicació hostils a la llengua i la cultura del nostre poble.

Les dues institucions de la societat civil que més han empès en el sentit de la normalització de la llengua, són l'OCB i l'STEI

Del que estic més satisfet és de la seva actuació en general, tant en la relació dels treballadors amb l'Administració educativa, com de la seva relació directa amb l'escola i el professorat. De fet, que s'hagi arribat a pensar que a l'escola tot el professorat pretenia ensenyar en

català, i que allà es feia política en el sentit pejoratiu de fer adoctrinament, ha estat a partir de conèixer la defensa que feia l'STEI de l'escola en català. I els enemics de la llengua i la cultura d'aquesta terra calumniaven l'STEI, i de rebot el professorat. En definitiva, crec que l'STEI ha fet el màxim del que es podia fer, encara que al final s'ha trobat immers dins aquesta onada d'antisindicalisme que ha circulat per dins la societat en general, i els treballadors en particular.

Com t'expliques que, en un document com el de "Illes per un Pacte", que vol ser el punt de partida d'un futur pacte social per l'educació, no hi hagi cap referència ni tan sols al Decret de Mínims quan parla del seu model lingüístic escolar?

No sé per què es deu haver fet, encara que si fos per la vertadera necessitat d'una real normalització lingüística, seria un bon punt de partida ignorar-lo. No es pot anar en el sentit que el Decret de Mínims suposava massa ensenyament en català, i que ara es vol tornar enrere, és a dir, reduir el temps dedicat a ensenyar en aquesta llengua. Sobre les pautes que hauria de seguir el model lingüístic escolar, n'he parlat abans en una altra resposta.

Consideres que el Decret de Mínims és avui dia un instrument vàlid per a la normalització del català dins el nostre sistema educatiu, o hauríem d'anar més enllà?

Ja he deixat clar al llarg de la meua vida que el Decret de Mínims no deixa de ser una transició cap a la substitució lingüística, cap a la desaparició del català. L'ensenyament en català és l'única manera d'arribar al bilingüisme i

aquesta és la màxima aportació que pot fer l'escola. La normalització de la llengua depèn del comportament i les disposicions que emanen del Govern, i de la contribució de tota la societat.

Passant a una altra qüestió, en el cas que Catalunya esdevingués una nació amb estat propi, creus que el català hauria de ser l'única llengua oficial?

Des del punt de vista polític, sembla que si es diu que l'única llengua oficial serà el català, llavors no hi haurà una majoria que desitgi la independència. Aquesta és l'única explicació que tenc per entendre les persones independentistes que parlen de cooficialitat. Si es vol normalitzar la llengua catalana, està clar que ha de ser l'única llengua oficial, i això no implica la seva normalització. Tenim els exemples d'Andorra i d'Irlanda. Des del punt de vista oficial i públic ha de ser l'única llengua per accedir a la funció pública, i des del punt de vista de la societat, ha de ser la llengua d'ús en tots els àmbits. Així que segurament requeriria que el Govern incentivés l'ús de la llengua a l'empresa privada. S'hauria de vetllar el procés de normalització a la majoria d'àmbits d'ús.

Estàs satisfet de les mesures que ha pres, fins ara, el Govern presidit per Francina Armengol en tot allò referent a la promoció de la llengua catalana i la cultura de les Illes Balears?

Retornar a la funció pública el requisit de la llengua catalana és una mesura que mai no s'hauria d'haver duit a terme. Això voldria dir que no hi havia hagut cap enemic de la llengua i de la terra com José Ramón Bauzá. Tampoc no hauria hagut de

fer falta posar-la en marxa, ja que queda ben especificat i previst a l'Estatut d'Autonomia. Qualsevol tribunal no comprat, format per homes de lleis, sabia que el requisit de la llengua catalana a l'Administració és estatutari, però el Govern actual ho ha hagut de fer, i ha estat una mesura excel·lent, necessària i evident.

La recuperació de dos canals més del Principat també és una bona mesura. Encara falta posar totes les pel·lícules i sèries en català a IB3, però també està cometent bastants errors, com la convidada en castellà a parlar del Decret de Nova Planta des del punt de vista espanyolista, quan no s'ha implicat en la major mobilització de la societat civil que ha donat a conèixer tota la implicació dels mallorquins, durant l'any de celebració del Tricentenari.

La Conselleria d'Educació, referent a la normalització de la llengua catalana a l'escola, encara no ha fet res. Veurem per on prendrà el comitè d'experts en el model lingüístic escolar. Totes les mesures preses fins ara impliquen que s'està frenant la substitució lingüística. Les passes cap a la normalització encara han d'arribar.

Has estat durant molts anys el coordinador d'aquesta revista, la Pissarra. Quina valoració fas d'una tasca d'un recorregut tan llarg, duita a terme amb tan d'encert?

De fa molts d'anys, sempre he pensat que la revista *Pissarra* de l'STEI havia de ser una revista feta pel professorat i per al professorat. La praxi de coordinador de la revista em va fer entendre que no era tan senzill. Que gran part del professorat es trobava implicat en la seva

tasca educativa, i costava col·laborar en una revista sindical, però així i tot, vaig quedar content de la col·laboració obtinguda. Vaig coordinar 30 números i vàrem tractar tota casta de temes: jornades, fòrums, eleccions, congressos, depuració de mestres, lleis d'educació, violència de gènere, immigració, Miquel Costa i Llobera, Joan Alcover, Pere Capellà, UIB, normalització del català, audiovisuals, trobada de teatre, aniversari Darwin, seminaris, Baltasar Porcel, l'educació, etc. Es pot dir que, en general, vaig quedar bastant satisfet de la feina feta.

I quin creus que ha de ser el paper i la raó de ser d'una revista d'ensenyament com la nostra per als propers temps?

Jo no vaig ésser capaç de fer-ho, però pens que les bones experiències que es fan als centres d'ensenyament s'haurien de divulgar a través d'una revista com *Pissarra*. Hauria de servir com a intercanvi d'experiències. De totes maneres, el fet que la revista es converteixi en digital és un altre obstacle, perquè si en paper la revista no era llegida per totes les persones que la rebien, que es rebi *online* farà que tenguim menys lectors. S'ha de pensar bé en la manera com pot ser més útil per a l'escola. No som capaç de preveure el futur, però aquesta revista que es pot llegir des del número 1 a l'hemeroteca de la UIB ha estat i és de transcendental importància per a l'educació a les Illes Balears. Així que, endavant!

Moltes gràcies, Joan, pel temps que has dedicat i, sobretot, pel teu mestratge de tants anys i per la teua fidelitat entusiasta a la llengua catalana i al nostre país. ■

COOPERACIÓ EN MARXA

Joan Rodríguez Recio

جمعية تالاسمطان للبيئة والتنمية
Association Talasemtane pour l'environnement et le développement
ATED

الملتقى الوطني لسينما الهواة
وأفلام البيئة بشفشاون
الدورة الثامنة

8ème Edition de la
Rencontre Nationale du
Cinéma Amateur et du
Film d'environnement
de Chefchaouen

من 25 إلى 28 ماي 2016
شفشاون

ضيف الشرف : إسبانيا
Invité d'honneur : ESPAGNE

du 25 au 28 mai 2016
Chefchaouen

Sponsors Officiels
Partenaires
Partenaires MEDIA

l'alumnat marroquí que tenim a les escoles de les Illes Balears i posar en valor la seva cultura i les seves tradicions.

Des de l'ATED ens varen sol·licitar presentar a la trobada alguna experiència que s'hagués desenvolupat en el nostre entorn audiovisual sobre la defensa del territori. Va ser a arrel d'aquesta petició que ens vàrem posar en contacte amb el director de cinema Rafel Gómez Oliver, del programa "Tira Tira" que s'emet a IB3 Televisió. En Rafel va accedir a participar i va ser el convidat d'honor del festival. Es va projectar una recopilació de les imatges del seu programa. Volem agrair la seva disponibilitat per tal de voler-nos acompanyar en aquest viatge d'intercanvi i d'experiències mediambientals.

Com a representant de l'STEI Intersindical i de l'ONGD En-

senyants Solidaris, vaig fer el seguiment del projecte de cooperació internacional que tenim en marxa i que està finançant pel Govern de les Illes Balears i recolzat per l'Oficina de Formació Professional i de Promoció del Treball (OFPPT) del Marroc. El projecte consisteix en un programa de formació professional per a joves de diversos barris marginals de Chefchaouen que, per manca de recursos, no tenen accés al sistema educatiu i poden caure en processos d'exclusió social. També vaig participar en altres activitats, per exemple, en diversos fòrums. Un d'aquests era una taula rodona sobre el tema mediambiental. Tot seguit, us adjunt un breu fragment de la meua intervenció:

"Aprofitant la idea que l'àrab s'escriu d'esquerra a dreta, us faré un joc amb el títol de

L'STEI Intersindical ha participat a la "Trobada Nacional de Cinema Mediambiental com a instrument per a la sensibilització" a Chefchaouen, al Marroc, del 25 al 28 de maig de 2016, organitzada per l'ATED (Asociación Talasemtane per al Desenvolupament Mediambiental)

Amb motiu del vintè aniversari de la constitució de l'ATED, l'STEI Intersindical va participar, com a entitat convidada, a la Trobada Nacional de Cinema Mediambiental com a instrument per a la sensibilització.

L'ATED és una associació mediambientalista del nord del Marroc amb seu a Chefchaouen. Fa 15 anys que hi col·laboram amb diversos projectes de cooperació i sensibilització, amb l'objectiu d'agermanar les dues ribes del Mediterrani i conèixer de manera més propera la procedència de

la trobada i així, en ordre invers, faré una breu exposició:

Sensibilitzar. Com a educadors que som, l'educació i els processos formatius són l'eix de la nostra activitat en matèria de cooperació i solidaritat.

Els sistemes formals d'educació han estat cooptats per un procés globalitzador en què les reformes educatives que s'han impulsat els darrers anys a tot el planeta converteixen l'educació en una simple corretja de transmissió descriptiva de coneixements i d'acumulació d'informació. En aquest marc el sentit crític queda totalment anul·lat. És per aquest motiu que és important reivindicar el concepte de sensibilització perquè ens dona la possibilitat de treballar la consciència crítica de la realitat i l'oportunitat d'aportar idees i actuar.

un consum sense mesura dels recursos naturals del territori.

El nostre territori compartit, el Mediterrani, es veu immers en un model de creixement desmesurat en el qual el turisme destrueix el territori, consumeix quantitats ingents d'aigua i ens aboca a una pèrdua d'identitat, a banda d'imposar models socials aliens a les nostres realitats. Una altra de les característiques del model és que els beneficis de la indústria turística no queden als nostres territoris.

Com a reflexió general, voldria reflectir la impressió que m'ha deixat la visita que vaig fer el dia anterior a l'inici de la trobada a la ciutat costanera de Oued Lao. Aquesta població ha passat, en menys de 15 anys, de ser un poblet de pescadors de cases baixes a con-

generat unes importants desigualtats que encara no hem sabut superar.

Cinema: En una època en què els mitjans de comunicació, l'intercanvi d'informació immediata i les TICS ens permeten apropar realitats, hem d'aprofitar tots els recursos que tenim per tal de compartir les nostres experiències i actuar de manera conjunta.

Per tot el que he exposat anteriorment, crec que aquesta trobada de cinema mediambiental ens apropa i ens facilita l'entesa, tot respectant les nostres identitats, per tal de seguir compartint processos en matèria de solidaritat i cooperació.

Moltes gràcies. ■

Hem de reinventar-nos i convertir el procés de sensibilització en un component polític (en el sentit més ampli del mot), central i participatiu. Sensibilitzar és transformar i l'exemple més fefaent són les campanyes que fan arreu del planeta activistes per tal de reclamar l'aplicació i el respecte dels drets humans.

Medi ambient: El model social i econòmic ha imposat

vertir-se, a causa del creixement descontrolat i sense planificació, en un espai ocupat per centenars d'edificis de set plantes que s'alcen damunt les platges verges fins fa pocs anys. És el mateix procés que vàrem viure a les Illes Balears durant els anys 70 i 80 del segle XX i que ha convertit el nostre territori en un monocultiu turístic totalment dependent dels mercats estrangers i que ha

MAREMAGNVN

2016

Montserrat Nadal,
coordinador de Pissarra

Pep Campillo és, a més de professor de llengües clàssiques de l'IES Joan Alcover de Palma, un dels més entusiastes defensors del llegat del món grec i llatí, un patrimoni valuósíssim que ens cal, primer, conèixer i, després, defensar. Amb aquesta intenció ha estat un dels principals promotors de diverses iniciatives que volen posar a l'abast de l'alumnat i, també, del gran públic la gran herència dels nostres avantpassats de l'antiguitat clàssica. En xerram amb ell en aquesta entrevista.

Podríem començar parlant dels orígens de tota aquesta "moguda". Com es va posar en marxa tot això?

Fa set anys, un dels meus alumnes de llatí (a qui mai no li ho agrairé prou) es va queixar perquè els de biologia sempre feien sortides per Palma i nosaltres no deixàvem mai les aules. Aquest va ser el punt de partida d'una tasca que una altra professora de llatí, n'Àngela Martí, i jo mateix vàrem dur a terme durant tres anys, a la recerca de tot tipus de documentació, amb visites a biblioteques, esglésies i convents, de les inscripcions llatines de Ciutat. A això cal

afegir-hi que el cronista de l'Ajuntament de Palma, en Bartomeu Bestard, es va comprometre a editar el llibre que en sortís des de la regidoria de Cultura. Amb l'esclat de la crisi l'any 2010, tot va quedar aturat però, finalment, a la Fira del Llibre de l'any passat es va poder presentar aquest "Itinerari històric" a través de la memòria epigràfica de Palma.

Aquests itineraris, una feina gens baldera i molt meritòria com llegin en el pròleg del llibre, varen ser, doncs, l'embrió del que després s'esdevindria el Festival MAREMAGNVN?

Sí, ho podríem dir d'aquesta manera. La posada en marxa d'aquestes rutes va ser la primera pedra d'un projecte que moltes companyes i companys de clàssiques compartim que la cultura clàssica és quelcom apassionant, que pot ser divertida i que està a l'abast de tothom, també dels infants i de la gent major. Pel que fa a aquest darrer col·lectiu de gent, per exemple, des de fa una sèrie d'anys el Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Mallorca, a través de la seva fundació, organitza una ruta per la Palma romana per a persones grans, amb un gran èxit d'assistents.

La cultura clàssica és quelcom apassionant, que pot ser divertida i que està a l'abast de tothom, també dels infants i de la gent major

I com s'arriba, més endavant, a l'organització del primer Festival MAREMAGNVN?

Tal com et comentava abans, un grup de professors de llengües clàssiques adscrits a l'associació de divulgació del món clàssic Parodos teníem ganes de posar en marxa a les Illes alguna cosa semblant al que es fa, per exemple, a Tarragona, amb el Festival Tarraco Viva, el Festival Romà de Badalona o Arde Lucus. Són tallers de recreació històrica que mostren molts aspectes de la vida diària dels habitants de Grècia i Roma: com eren els espectacles que

es feien a l'amfiteatre, o el menjar que se servia en els banquets, o de quina manera vestien, o quins eren els estris que empraven per a escriure, o com eren els jocs dels infants d'aquella època, a més de conferències, espectacles i rutes guiades.

Com que cada un de nosaltres era una mica "especialista" en un d'aquests camps de la vida quotidiana en el món clàssic, posàrem en marxa la primera edició del MAREMAGNVN, amb un total de sis tallers i l'assistència de 230 alumnes. D'aquí va néixer la idea del Festival MAREMAGNVN, que celebrà la seva primera edició el març de 2015.

Maremagnum, un viatge que nos llevarà a la época de los romanos

Ayer fue presentada en La Misericordia la segunda edición de Maremagnum. Sin duda, la mejor forma de conocer Balears en tiempo de los romanos a través de talleres familiares que se desarrollarán en el patio del citado edificio, convertido a lo largo de los días 6, 7, 8, 9 y 10 de los corrientes en una ciudad romana. Pero es que, aparte de eso, se pronunciarán conferencias, se harán visitas guiadas y habrá una feria artesanal, todo relacionado con la antigüedad clásica. Maremagnum, que es algo que no hay que perderse, es una iniciativa de un grupo de profesores de lenguas clásicas, que cuentan con el apoyo de Cort y del Consell. Son cinco días para 'recuperar' una parte de la historia.

• Click (texto y foto)

▲ El profesor y los políticos. Francisca Niell, directora general de Cultura de Cort; Francesc Miralles, vicepresidente del Consell; el profesor Pep Campillo, Ki-ka Coll, de Patrimoni insular, y Miquel Perelló, regidor de Cultura de Cort.

Una de romanos

El patio de La Misericordia acoge Maremagnum, un viaje a través del tiempo que traslada al visitante a la época romana. Incluye 15 originales talleres en los que participan estudiantes de 22 centros educativos de Mallorca • FOTO MERCEDES AZAGRA DISCRETO Página 30

Quin és el principal objectiu que es pretén aconseguir?

Per damunt de tot, la nostra intenció és que els alumnes puguin experimentar tot el que han après i llegit sobre el món clàssic, que no es quedi en una qüestió purament teòrica. Per exemple, en qüestions tan bàsiques com saber-se posar una toga, conèixer de primera mà quines són les sensacions i, també, les dificultats d'anar vestit d'aquesta manera; o ser conscients de la feina meticulosa i enormement exigent que comporta confeccionar un mosaic tal com es feia en aquella època. Volem anar una passa més enllà dels museus, amb un llegat cultural enorme que fa goig guardat dins una vitrina, i fer que els alumnes i els visitants del MAREMAGNVN puguin viure unes hores com si fossin els habitants d'Atenes o de Roma d'aquell temps.

Enguany ha tengut lloc la seva segona edició...

Sí, i a més hem pogut comptar amb l'espai que, al meu parer, és el més adequat per a aquest tipus

de festival: el pati de La Misericordia, que és el més semblant a l'antic Fòrum romà, cosa que he d'agrair, entre molts altres, al Consell Insular de Mallorca, del qual en tot moment hem rebut la màxima col·laboració.

Poder disposar de l'espai de La Misericordia ens ha permès fer-nos una idea molt fidel de com devia ser el Fòrum d'una ciutat important de l'Imperi Romà en aquell temps: era el lloc en què s'impartia la justícia, en què la gent comprava i venia els seus productes, en què es feien els discursos funeraris dels personatges de renom del moment, en què el poble senzill i humil podia veure els senadors... En una paraula, una veritable "plaça pública" de tot allò que era important en aquella època o moment; quelcom semblant al nostre Facebook o Twitter d'avui dia.

Quins són els principals reptes de futur que afrontau els organitzadors del Festival MAREMAGNVN?

Per una banda, ens agradaria que es consolidés en el

30 Última Hora

SABADO, 9 DE ABRIL DE 2016

El Discreto Encanto de la Vida

UN FORO ROMANO EN EL PATIO DE LA MISERICORDIA

Alumnos de 22 centros escolares de Mallorca participan en los talleres propuestos en Maremagnum, un recorrido a través de la civilización y la cultura de época romana

El patio de la Misericordia se convirtió ayer en un foro romano en el que participan estudiantes de 22 centros escolares de Mallorca, a iniciativa de un grupo de profesores de Lengua Clásica adscritos a la Asociación de Divulgación del Mito Clásico Parados, interesados en el conocimiento de la historia por medio de la reconstrucción de la vida cotidiana, especialmente de la época romana. Un total de 15 talleres dieron vida a una época en la que los alumnos escenificaron su indumentaria, algunos de los juegos romanos, explicaron cómo era su escritura y su cocina, así como aspectos de la astrología y su angustia.

Con una lluvia intermitente, que después fue a más, alrededor de 600 estudiantes visitaron unos talleres cuyo objetivo es meramente educativo. Es un ejemplo de que la didáctica de las lenguas clásicas puede cambiar. No se puede enseñar todo con tiza y con pizarra. Los tiempos cambian y los alumnos aprenden más visualmente, afirma Pep Campillo, coordinador y profesor de latín y griego del IES Joan Alcover.

Juegos
Federico y Emma son 'enemigos' en el juego Latrunculi, que consiste en capturar todas las fichas del contrario colocadas sobre un tablero. Alumnos del IES Felanitx participaron en un taller de adivinación y estudiantes del IES Guillem Colom Casanoves atendieron todos los aspectos culinarios. «Hemos hecho 'garum' con olivas, coque, perejil, anís y mostaza. También damos a degustar pan con aceite y con semillas de amapola», afirman los estudiantes, dirigidos por el profesor Xavier Alberti. Los talleres están abiertos hoy al público.

Mercedes Azagra
Fotos: Joan Torres / M. A.

Típicos atuendos femeninos.

Alumnos del IES Guillem Colom Casanoves, de Sóller, trabajan en los aspectos culinarios de hace más de 20 siglos.

La vestimenta romana, los juegos y las matemáticas y métodos de escritura fueron algunos de los protagonistas de los talleres.

sentit d'aconseguir que no es quedàs en uns tallers de recreació del món antic que es fan al llarg de quatre dies durant l'any i prou; per tant, un primer desig de continuïtat i d'arrelament. Per altra banda, també voldríem que les nostres activitats arribassin a les illes de Menorca i de les Pitiüses i, així, poder sortir dels límits geogràfics de Mallorca.

A més del Festival MAREMAGNUM, organitzau des de fa anys unes representacions de teatre clàssic, amb el Grup Parodos, no és així?

Sí, aquesta és una iniciativa que va encapçalar el company Joan Carles Simó, juntament amb altres companyes i companys de clàssi-

ques, que enguany s'ha fet a les tres illes del nostre arxipèlag i que ha comptat amb la participació de 3.000 alumnes. Consisteix en la representació d'una comèdia i d'una tragèdia, d'autors de la literatura grega i llatina.

De quina salut disposa la matèria de llatí dins les aules dels nostres instituts? Podríem dir que té una "mala salut de ferro"?

El millor que li va passar a la nostra assignatura va ser que deixàs de ser obligatòria, encara que pugui sonar estrany dit per part d'un professor de llengües clàssiques. Aquest fet ens ha duit a haver de "cercar" els nostres alumnes, a oferir-los una matèria atractiva, útil, viva,

passa en l'aprenentatge de qualsevol llengua moderna. En el món de l'era digital, els docents i els aprenents de les llengües clàssiques tampoc en quedam al marge, no ens podem posar límits.

Per acabar, Pep, una darrera pregunta, que ja ha esdevingut tot un clàssic. Per què ens cal saber llatí, o grec?

Com passa amb qualsevol llengua, el llatí i el grec ens ofereixen una visió del món; una actitud concreta dels seus parlants davant allò que els envolta, una manera simbòlica de representar la realitat que es produeix davant els seus ulls. En aquest sentit, amb una mirada històrica, podem dir que el llatí és la llengua de

plena de secrets i meravelles que els obrirà les portes de molts camps del saber. També amb una didàctica nova que no té a res a veure amb la manera com varen aprendre llatí i, sobretot, com varen "patir" amb l'estudi de les declinacions moltes generacions d'estudiants de les darreres dècades.

En aquest sentit, ara disposam de mètodes d'aprenentatge de la llengua llatina del tot novedosos, com és el cas del "llatí viu" d'Olberg, o del que ha dissenyat un professor de secundària català, Raül Segarra, amb un sistema que posa l'accent en l'adquisició activa de la llengua, tal com

tota una cultura de la qual avui dia encara en tastam els seus efectes: en el camp del dret, per exemple; en l'arquitectura; en tants fets quotidians que ja formen part dels nostres costums i hàbits, sense que ni tan sols ens adonem.

A més, l'aprenentatge dels sabers del món clàssic ens pot obrir les portes, professionalment, en el món de la docència, en el de l'administració del patrimoni, en el de la catalogació, per exemple. Però el més important és que ens aportarà un bagatge cultural tan ric i potent que ens permetrà accedir a molts altres camps del saber, tant del món científic, com de l'humanístic i el lingüístic.

El llatí és la llengua de tota una cultura de la qual avui dia encara en tastam els seus efectes

En el cas d'Anglaterra, per exemple, els alumnes de primària, a partir dels 7 anys, han d'estudiar de manera obligatòria una llengua estrangera, entres les quals hi ha el llatí i el grec; una opció que els és de gran ajut si més endavant han d'aprendre una llengua romànica.

Agraïm a Pep Campillo el temps que ens ha dedicat per a la nostra revista, i l'encoratjam a seguir fent gala, com fins ara, d'un entusiasme i una empena en la reivindicació i la pervivència del gran llegat del món clàssic, juntament amb altres companyes i companys. Gratias tibi ago! ■

ARXIPÈLAG RIERA

(Una aproximació a la producció novel·lística de Miquel Àngel Riera)

Carles Cabrera,
doctor en filologia catalana

Fuita i martiri de Sant Andreu Milà (1973) encetava doncs, molt més tardanament, la trajectòria novel·lística del que fins aleshores només era conegut com a poeta. Traspassat a Palma l'any 1996, enguany commemoram els vint anys de la defunció de Riera. És per aquest motiu que l'Escola Municipal de Mallorca de Manacor va organitzar un cicle de conferències amb el títol de *T'estim però m'enfot: 20 anys sense Miquel Àngel Riera*. Dèiem que havia irromput amb força en el panorama de les nostres lletres arran de la publicació de l'aplec *Poemes a Nai* (1965), que havia començat a compondre molt abans, i és juntament amb els noms de Bartomeu Fiol, Miquel Bauçà, Jaume Pomar o Damià Huguet una de les veus més excelses de la lírica illenca de la dècada dels seixanta.¹ I no resulta anodí que porti aquí a col·lació els seus versos per tal com Riera representa, en el fons, un poeta que amara la seva pròpia narrativa d'un lirisme que només aconsegueix aquell que ha martellejat durant anys i panys a la forja els peus del vers.

Traspassat a Palma l'any 1996, enguany commemoram els vint anys de la defunció de Riera.

Però en la novel·la que esbata la seva carrera novel·lística, per ventura també hi podria haver influït l'aparició d'un llibre com *In Cold Blood* (1966) de Truman Capote, i sobretot s'hi detecta una eixutesa comparable al tremendisme castellà de postguerra amb novel·les com ara *La familia de Pascual Duarte* (1942) de Camilo José Cela. L'antiheroi protagonista de la novel·la rieriana, Andreu Milà —igual que Cela, ell també reproduïx el nom i el cognom del caràcter protagonista al títol—, orfe de mare i que viu amb un pare tan escàs de paraules com pròdig en violència, culpa de tot el que li passa a l'entorn hostil de casa seva. Andreu té només dinou anys i ha penjat els hàbits, i en companyia de dos homes més, l'Eivissenc i

Miquel Àngel Riera va néixer el 29 d'abril de l'any 1930 a Manacor en el nucli d'una família benestant. En plena infantesa visqué l'esclat de la contesa bèl·lica dels anys 1936-39, especialment cruenta a la comarca llewantina. Estudià el batxillerat a Manacor, bo i patint les mancances del sistema educatiu del primer franquisme. De mica en mica, va anar desco-

brint pel seu compte la passió per la literatura, que compartia amb altres joves del seu poble, com ara Jaume Vidal Alcover o Guillem d'Efak. Riera inicià estudis de Lleis a la Universitat de Barcelona, que després prosseguí a Granada i Salamanca. Com en altres poetes illencs de la seva època, la Generación del 27 i García Lorca en particular marcaren els inicis de la seva producció lírica devers els anys cinquanta.

¹ Vid. el llibre d'ARBONA, Antònia. *La poesia de Miquel Àngel Riera i Miquel Bauçà*. Palma: Leonard Muntaner, Editor, 2004.

l'Anglès, han segrestat una dona, però sofreixen un accident automobilístic a la carretera. La novel·la, d'antuvi, és contada per un narrador que, com si brutalment hagués mort en el denou, és substituït per Andreu, que el reemplaça en les seves funcions narratives. En paral·lel amb el present, Andreu anirà jugant el seu propi pretèrit. I allà on no pugui arribar el caràcter principal, hi faran cap uns retalls de premsa que inicien i clouen brillantment tota la trama d'un dels llibres de narrativa més celebrats de Riera. L'autor sembla haver-se apoderat aquí de l'axioma hobbesià segons el qual l'home és bo per naturalesa i que és la societat la que el corromp, perquè ni al seu Pedregal natal ni al convent hauria acabat el jove com ho fa, bo i entaulant amistat amb l'Eivissenc i l'Anglès, als quals coneix en un cafè del barri xinès.

Aquesta primera incursió narrativa, en part, connecta amb la trama d'*Els déus inaccessibles* (1987), perquè l'absència d'un teló de fons

referit a la guerra l'allunya dels tres productes novel·lístics següents. I tot i així, es pot assenyalar que totes quatre formen un tot on l'individu es veu col·locat en una situació-límit pròpia de l'existencialisme. A *Morir quan cal* (1974), la mare del protagonista, la tia Andreua, és cosina d'Andreu Milà, i el fil continua directament a *L'endemà de mai* (1978) amb els pares del protagonista de la novel·la anterior, mentre que *Panorama amb*

dona (1983), tangencialment, explora la vida d'un personatge secundari femení, Gabriela, que havia mantingut relacions sexuals amb l'amo en Cosme, protagonista de la novel·la anterior.

En canvi, els citats *Déus inaccessibles* i *Illa Flaubert* (1990) es perceben ja molt més reflexives i poètiques que les anteriors, i val a dir que han estat aquestes dues darres les que han assolit un millor acolliment amb el pas del temps. A *Els déus inaccessibles*, Riera juga amb el vell recurs de fer-nos creure que el manuscrit no l'ha redactat ell, sinó que l'hi lliurà un antiquari que el relega a la funció de mer transcriptor dels fets; el protagonista és qui escriu les notes que van a raure a les mans del transcriptor. L'acció, com també passa al primer llibre i a *L'endemà de mai*, s'inicia *in medias res* (o sigui, a mitja trama, com si entràssim en un cinema i ens trobàssim que el film ja ha començat). El personatge central, sacerdot, erudit i poeta, tota una institució al seu poble, retorna amb tren a la vila de la qual és oriünd. Però *Els déus inaccessibles* ja no és tant una novel·la d'entreteni-

ment de seure al balancí —quina de les novel·les de Riera ho és realment?— com una reflexió filosòfica que s'acosta a una manera de fer que recorda la de Ramon Llull, que també havia situat en el paper principal del *Romanç d'Evast e Blaquerna* un religiós. L'altre caràcter de la història és Alexis, un adolescent que en quedar orfe, es trasllada a viure amb una teta, però demana al sacerdot que li ensenyi francès, la qual cosa desperta en el mestre una atracció pecaminosa envers el jove. Entre ells s'insinua així una relació homosexual que el capellà llatí nista, emparat en la tolerància que es vivia del fet al món antic grecoromà, no és capaç de capir.

Illa Flaubert és el nom amb què el protagonista, d'ofici professor, lector de Flaubert i oïdor de Vivaldi, bateja un illot, Illa Lleona, perquè durant la compra pensà en una anècdota de Flaubert que li va permetre d'obtenir el vistiplau del propietari per convertir-se en el llogater vitalici d'aquesta. A l'illot, hi ha un far mig esbucat al qual se'n va a viure allunyat de tothom després d'haver perdut la seva mare i un fill i haver fracassat en el seu matrimoni. Només una persona, Beno, s'hi havia instal·lat abans que ell. Mentre sa mare vivia, el protagonista havia romàs reclòs en un ambient resclosit que anul·la arran de la defunció d'aquesta. Des d'aleshores i fins que es casa, se'n cuida d'ell una tia seva. Quan es muda cap allà, la figura de l'antagonista pren relleu en un caporal de la Guàrdia Civil que envaeix Illa Flaubert i dispara als coloms —amb tota la simbologia que evoca això de carregar-se el símbol de la pau!— ensem que també fa témer al protagonista per la seva pròpia exis-

tència, i estableix entre ells el clàssic discurs de l'home d'armes i l'home de lletres.

El protagonista fuig de la ciutat i del port perquè renuncia de continuar pactant amb la societat que l'envolta. Terra endins representa per ell l'opressió enfront de la llibertat de l'aigua que rodeja l'illot, i s'hi estableix després d'observar que resulta impossible l'enteniment amb els clients toixos i barruts de les tavernes. Un homenatge també proustià —més que de cap altre escriptor, Riera es declarava admirador confés de Proust— aquesta

illa on el temps sembla detingut i el protagonista venç la por a la mort perquè no hi ha finit ningú mai (ni tan sols Benó, el primer home que hi residí). Aquí, el temps adopta una concepció diferent perquè constitueix el gran revulsiu de la novel·lística proustiana i, per això, a *Illa Flaubert*, les hores passen a tenir cent minuts cadascuna. Tanmateix, al final, el pas del temps fa estralls en el personatge protagonista perquè, encara que ell senti una joventut interior, els miralls del prostíbul de la ciutat reflecteixen la seva imatge segons la con-

cepció temporal de terra endins.

Aquestes sis novel·les que ens llegà l'autor manacorí es complementen amb els catorze relats de *La rara anatomia dels centaures* (1979), que la històrica companyia teatral Iguana trià per dur als escenaris amb motiu de la celebració dels seus vint-i-cinc anys d'existència. *La rara anatomia dels centaures* enllacen més aviat amb les novel·les del primer període i, de fet, aparegueren quan encara no l'havia conclòs, mentre que els de *Crònica lasciva d'una decadència* (1995) empelten més tost amb les dues darreres incursions.

Per llegir l'obra de Miquel Àngel Riera:

RIERA, Miquel Àngel. *Obra narrativa*. Pròleg de Pere Rosselló Bover. Port de Pollença: Edicions del Salobre (Els Argonautes, 5), 2008, 1505 pp.

—. *Obra poètica completa*. Pròleg de Pere Rosselló Bover. Port de Pollença: Edicions del Salobre (Les Parques, 1), 2004, 317 pp. ■

JORNADES: CONSTRUINT LA IGUALTAT

Sandra Serra,
Secretaria de la Dona de l'STEI

La Secretaria de la Dona del sindicat STEI, juntament amb l'Associació de Dones Educadores de les Illes Balears va organitzar les jornades *Construint la igualtat*, amb la col·laboració de l'Associació Educativa Illes Balears, l'Institut Balear de la Dona, la Universitat de les Illes Balears i l'Escola de Formació i Mitjans Didàctics. Els dies 11 i 12 de març, a l'Edifici de Sa Riera, per a commemorar el 8 de març, DIA INTERNACIONAL de les DONES.

La finalitat de les Jornades era establir una panoràmica general sobre en quin punt

es troba la igualtat en els diferents àmbits: el social, l'educatiu, el laboral, etc. I de com els moviments feministes, des de la seva aparició, han contribuït a aquest canvi.

Si cerquem, a qualsevol diccionari, la definició de Feminisme trobarem que és: "Un moviment que té com a finalitat aconseguir la igualtat política, econòmica i jurídica de la dona respecte a l'home" o "Ideologia que defensa que les dones han de tenir els mateixos drets que els homes". No és, per tant, com moltes persones pensen, el contrari de Masclisme: "Actitud de prepo-

tència dels homes respecte de les dones" o "Actitud que consisteix a atribuir als homes una superioritat de valors, en tots els camps, sobre les dones".

Desmuntada aquesta falsa creença, s'ha de dir que s'ha avançat molt en igualtat, cada vegada més homes s'allunyen del masclisme imposat per la cultura del Patriarcat i es consideren iguals a les dones, però encara queda molt camí per fer. Amb la crisi econòmica hi ha hagut un retrocés, una nova onada de masclisme (neomasclismes) entre els més joves. Amb els tallers i ponències de les Jornades es

va tractar de donar resposta a aquests retrocessos, i de dotar-nos d'eines per a combatre'ls.

El lema oficial del Dia Internacional de la Dona 2016 de les Nacions Unides instava els Governos al fet de "fer una passa endavant per la igualtat de gènere". La coeducació és el principal instrument de què disposam: s'ha d'educar en igualtat als centres educatius, però també a les llars, dins cada família. Perquè l'educació en igualtat no és només tasca del professorat, sinó que les famílies són les principals responsables de la transmissió de valors; per aquest motiu,

les Jornades estaven obertes a tothom.

Divendres, dia 11 de març, ens despertàvem amb una notícia terrible: la violència de gènere es cobrava una nova víctima i, a més a més, a Son Servera (Mallorca). Na Victòria Sard Massanet, de denou anys, era assassinada per la seva parella, Carlos Germán Villegas Giraldo, de qui havia patit maltractaments els dos darrers anys. Tot i que la seva família havia intentat, per tots els mitjans -denúncies policials, intervenció del departament de Serveis Socials i de l'Institut Balear de la Dona, tal i com marca el protocol d'assistència a víctimes de violència de gènere-, que ella el deixàs, na Victòria no va voler, no s'identificava com una víctima de violència de gènere.

Rosa Cursach Salas, directora de l'Institut Balear de la Dona, va ser l'encarregada d'inaugurar les Jornades, i guardà un minut de silenci per l'assassinat de la jove,

Victòria. Va voler destacar la importància de l'educació per a aconseguir l'eradicació de les violències masclistes.

La coeducació, educació en igualtat, s'ha d'aprendre des d'una edat primerenca, tant a les llars com en els centres educatius: "PERQUÈ EN TOTS I EN TOTES ESTÀ LA FORÇA PER ACONSEGUIR EL CANVI CAP A UNA IGUALTAT REAL".

En segon lloc, comptàrem amb la presència de Juan Luis Rodríguez Recio, responsable de l'ONGD Ensenyants Solidaris, que va presentar la revista *Estratègia de gènere i desenvolupament a Guatemala*, i ens va explicar el treball solidari i de cooperació que duen a terme a Guatemala amb diferents associacions feministes guatemalenques.

Carmen Cardona Gisbert, a continuació, va realitzar la ponència inaugural sobre *Discriminació estructural, violència estructural*. Sobre els estereotips físics i ideològics que ens vénen donats

per la societat patriarcal i el rebuig cap a tot home i/o tota dona que no els compleixi i/o no segueixin l'heteronorma.

L'horabaixa de divendres va acabar amb la impartició de dos tallers simultanis, el

públic assistent a les Jornades va haver de triar-ne un:

El taller de Rosa Mascaró Pérez va ser sobre empoderament i autoestima, i el de Carmen Cardona Gisbert sobre llenguatges inclusius. Els dos tallers varen ser molt

interessants i participatius. El primer ensenyava diverses activitats de “role-playing” i altres tècniques per a empoderar-se i apujar l'autoestima per tal de saber enfrontar-se a les situacions difícils i als fracassos que es presenten a la vida. I el segon, ens donava recursos per a visibilitzar les dones a través de l'ús d'un llenguatge inclusiu. Un altre tipus de llenguatge és possible, amb el qual la dona se senti representada i no la discrimini.

Dissabte, dia 12 de març, comptàrem amb la presència de Meritxell Esquirol Salom, que va presentar els mitjans de comunicació com una de les principals eines de promoció social actuals, i de com els treballa ella, amb perspectiva de gènere, als centres educatius. El jovent d'avui dia, i la societat en general, són persones que consumeixen imatges de manera indiscriminada, sense aturar-se a fer una anàlisi crítica del que s'observa. Els anuncis publicitaris dels mitjans de comunicació, els programes, les sèries i les pel·lícules, de la televisió

o del cinema, estan carregades d'imatges i missatges amb continguts masclistes o sexistes.

El matí va continuar amb dos tallers simultanis. Un, a càrrec de Macu Gimeno Mengual, sobre les diferents formes de violència contra les dones; i l'altre, impartit per Miquel Far Ferrer, que va plantejar un nova visió de l'home, *“Deconstruint la masculinitat hegemònica, una drecera fonamental per a l'equitat de gènere”*.

Macu Gimeno, coordinadora de l'Àrea de la Dona de la Intersindical Valenciana, amb el seu taller va fer visibles les diferents formes de violència cap a les dones: els micromasclismes, els acudits sexistes, els estereotips de gènere...

Miquel Far, amb l'ús d'exemples i dinàmiques, va donar a conèixer que no tots els homes es corresponen amb la idea estereotipada d'home promoguda per la cultura patriarcal. Cada vegada més, s'allunyen dels rols masclistes i s'apropen a la igualtat, tot i haver d'en-

frontar-se a les pressions de la societat per no seguir el mandat patriarcal.

L'horabaixa de dissabte va continuar amb la presentació de la campanya **“Espais lliures de masclisme”**, a càrrec d'Ana Río Moya, membre de l'Organització de Mujeres INTERSINDICAL. El seu objectiu principal és posar fi a situacions d'assetjament sexual en l'àmbit laboral, a la bretxa salarial que existeix entre homes i dones, al bloqueig que sofreixen les treballadores per poder accedir a llocs de responsabilitat i direcció, a les traves per poder conciliar adequadament la vida laboral amb la vida familiar, als micromasclismes... I que es compleixi l'article 2 de la Declaració Universal de Drets Humans que exposa, de forma resumida, que totes les persones tenen els mateixos drets i llibertats sense distinció alguna de sexe. Si es vol acabar amb la xacra social que suposen els feminicidis, l'expressió última i més miserable de les violències masclistes, que en el 2015 es va cobrar la vida de més de 90 dones, s'ha d'aca-

bar amb el masclisme en tots els seus àmbits, inclòs també el laboral.

Les Jornades varen acabar amb una taula rodona, moderada per n'Àngels Cardona Palmer, en què varen participar representants de diferents associacions feministes i agents socials: Macu Gimeno Mengual, d'Intersindical Valenciana; Ana Río Moya, de l'Organización de Mujeres Intersindical de Murcia; Conxa Calafat Marí, de Feministes en Acció; i Leonor Taboada, de l'Associació de Dones de les Illes Balears per la Salut (ADIBS). Les diferents participants explicaren la seva experiència dins el Feminisme, els drets assolits i els diferents avanços i retrocessos en matèria d'igualtat i d'autonomia de les dones. I varen fer una menció especial a la darrera gran mobilització feminista: “7N Marxa contra les violències masclistes”.

La cirereta del pastís fou l'actuació musical de la soprano Aina Roig; Jaume Amengual en el piano; i Núria Adrover, amb el violoncel; que delectaren el públic assistent amb diferents peces musicals i la recitació de poemes de dones poetes.

Finalment, totes les persones que assistiren a les Jornades, una vegada acabat l'acte, es dirigiren cap a la concentració de rebuig per l'assassinat de la jove de Son Servera, Victòria Sard Masanet, que tengué lloc a les 20 hores, a la plaça de Joan Carles I de Palma. ■

SI ENS TOQUEN A UNA, ENS TOQUEN A TOTES!

PROU DE VIOLÈNCIES MASCLISTES!

Pere Polo,
President de l'ONGD Ensenyants Solidaris

El Ministeri d'Educació de la República de Cuba i el Palau de Convencions de L'Havana tenen el plaer de convidar-vos a participar en el Congrés Pedagogia 2017, amb motiu de la celebració de la seva 15ena edició, del 30 de gener al 3 de febrer de

2017, que se celebrarà en la seu havanera.

ORGANITZEN

Ministeri d'Educació de la República de Cuba.

Palau de Convencions de L'Havana.

PATROCINEN

- * Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (UNESCO).
- * Organització de les Nacions Unides per a la Infància (UNICEF).
- * Organització d'Estats Iberoamericans per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (OEI).
- * Associació d'Educadors d'Amèrica Llatina i el Carib (AELAC).
- * Associació de la Televisió Iberoamericana (ATEI).
- * Oficina Regional de Cultura per a Amèrica Llatina i el Carib (ORCALC / Havana).
- * Consell d'Educació d'Adults d'Amèrica Llatina (CEAAL).

* Confederació d'Educadors d'Amèrica (CEA).

TEMÀTIQUES GENERALS

1. L'educació en valors i en ciutadania per una cultura de pau.
2. El desenvolupament professional del docent en el perfeccionament i la transformació dels sistemes educatius.
3. Desafiaments i perspectives en la formació docent.
4. Polítiques públiques en ciència, tecnologia i innovació per a un desenvolupament inclusiu i sostenible.
5. Les tecnologies de la informació i les comunicacions en l'educació. La seva contribució a una cultura per al desenvolupament sostenible.
6. L'avaluació de la qualitat per a una educació inclusiva

i equitativa en el marc de l'Agenda Educativa 2030.

7. Educació ambiental per al desenvolupament sostenible i la prevenció de desastres.

8. Cultura, educació i societat.

9. L'educació física, l'esport i la salut en les institucions educatives.

10. Atenció integral a la infància i l'adolescència.

11. Direcció del procés d'ensenyament-aprenentatge.

12. Formació vocacional, laboral i orientació professional en funció de les demandes socials.

13. Organització i administració de les institucions educatives. Aportacions de les Ciències de

l'Educació al desenvolupament de la pràctica educativa.

14. La Integració escola-família-comunitat per un desenvolupament humà sostenible.

15. Alfabetització i educació de joves i adults.

16. El pensament de José Martí i del Comandant en cap Fidel Castro en l'obra educativa cubana.

17. Pensament educatiu llatinoamericà.

18. Desafiaments i perspectives en la formació de professionals en una universitat innovadora.

19. Influència dels sindicats i gremis de docents en el desenvolupament sostenible de l'educació.

20. Educació inclusiva, equitativa, de qualitat i aprenentatge durant tota la vida per a tots.

21. L'educació per als pobles indígenes i del sector rural. Polítiques innovadores per al desenvolupament humà sostenible.

22. Formació tècnica i professional de qualitat i la seva contribució al desenvolupament social i econòmic dels pobles.

Cada un d'aquests temes centrals està integrat per diverses línies temàtiques que es debaten en **simposis** i **fòrums** i es tractaran en **cursos** (precongrés i paral·lels a la trobada), dits a terme per docents i investigadors d'alt nivell professional i experiència.

Els simposis s'organitzaran en **conferències**, **taules rodones**, **panells**, **presentacions orals** i **cartells**, com a formes d'integració del contingut dels temes centrals i per a propiciar el debat científic. La forma fonamental de presentació dels treballs serà en sessions de debat, en les quals els delegats, mitjançant la seva intervenció i participació, comunicaran de manera breu els principals resultats científics del seu treball d'investigació.

El programa científic inclou **visites especialitzades** a centres educatius i institu-

cions científiques i culturals de L'Havana.

En el web www.pedagogiacuba.com, es pot trobar informació detallada sobre l'organització del Congrés, inscripció i formes de pagament, persones de contacte, normes per a l'enviament de treballs, i informació sobre els cursos precongrés, entre d'altres.

ESQUEMA DEL PROGRAMA GENERAL

Cursos precongrés: 30 de gener.

Cursos paral·lels al Congrés: del 31 de gener al 3 de febrer.

Obertura i conferència inaugural: 30 de gener.

Activitats científiques del Congrés: del 31 de gener al 3 de febrer.

Visites a institucions educatives: del 31 de gener al 3 de febrer.

Clausura: 3 de febrer.

Idioma oficial: espanyol.

Data límit per a l'enviament dels resums i treballs: s'enviaran fins al 31 d'octubre de 2016 al correu electrònic pedagogiacuba@rimed.cu

<http://www.pedagogiacuba.com/> ■

RECONSTRUIR BRASIL DESPRÉS DEL COLP

Albert Sansano

“E l que la tra-
gèdia de
1964 i la
farsa de 2016
tenen en

comú és l'odi contra la democràcia. Els dos episodis revelen el profund menyspreu de les classes dominants brasileres cap a la democràcia i la voluntat popular”.

Aquesta frase, escrita per Michel Löwy el passat mes de maig, resumia el que ha succeït a Brasil des que Dilma va assumir el seu segon mandat en 2014. I és que la desestabilització del Govern brasiler es va posar en marxa des del mateix moment en què el líder dels conservadors va ser derrotat en les eleccions presidencials. Les classes dominants, acostumades a governar Brasil des de l'època colonial, no podien consentir un nou període de profundes transformacions socials i un procés d'integració regional, Mercosur, que amenaçava els mercats monopolistes.

I van buscar fórmules. La idea de la bota militar ja no era l'eixida. No obstant això, el precedent de Paraguai els va fer pensar en altres eixides: les “dictablanes” emparades per parlaments titelles. No oblidem l'assaig preliminar del colp institucional a Fernando Lugo en 2012. Després de mesos de protestes i vetos contra els

colpistes, va normalitzar el seu escenari internacional. I el parlament brasiler era un escenari ideal per a repetir l'experiència.

I així va ser, la campanya orquestrada pels mitjans de comunicació, controlats per la dreta reaccionària, evangèlica o monopolista, i per gran part del poder judicial, va avançar fins a aconseguir que una presidenta que no es trobava imputada en cap delictes, fóra jutjada per un Congrés en què al voltant del 60% dels seus representants té causes judicials pendents, gran part d'aquestes per corrupció. Els qui vam poder assistir atònits a les seues mediocres intervencions en el Congrés prèvies a la votació, vam veure com, mentre cridaven recordant algun dels seus familiars, explicaven que destituïen la presidenta per acabar amb la corrupció i moralitzar el país.

Aquella setmana, el Senat va finalitzar el xou. No sé si per a llavar la seua consciència o intentar frenar la resposta popular als carrers, que ja està succeint, violentament reprimida, van decidir apartar Dilma de la presidència i no inhabilitar-la políticament. Potser el seu objectiu, prendre novament el poder, ja estava aconseguit? Ara, s'obri a Brasil un període complex i ple d'incerteses. Els qui confiaven

en la recuperació de l'economia una vegada que el PT està fora del poder, estan enganyats. Tot procés d'estabilització econòmica necessita d'estabilitat política, i el titella de la dreta, el traïdor vicepresident Témer, investit ara com a president, ho té difícil per arribar a les eleccions de 2018. El seu rebuig popular abans del colp ja era de més del 70% i ara haurà d'enfrontar-se a la resposta política i sindical, que sense dubtes radicalitzarà les seues accions davant dels intents de desenvolupar el seu programa de retallades socials i privatitzacions.

Però l'esquerra no va a tindre-ho fàcil per a recuperar el poder. El mes d'octubre seran les eleccions municipals i a elles, com és natural en totes les democràcies en els temps de pau, les esquerres es presenten

dividides. Com assenyala Boaventura de Sousa, i d'això en sabem molt en el nostre país, «algunes branques d'aquesta família tenen fins i tot més tradició de pactes amb la dreta que amb altres branques de la família. Al contrari, en períodes de dictadura els enteniments han sigut freqüents, encara que acaben una vegada finalitzat el període dictatorial».

Ací radica la nostra esperança i la dels que militen en l'esquerra política i sindical brasiler: que l'exemple de moviments pactistes de l'esquerra, com l'uruguaià, el grec o el portuguès, es desenvolupi a partir d'aquest moment de dictadura refinat i que els esforços que van donar lloc al Front Brasil Popular o Front Poble sense Por cristal·litzen en una aliança política com més prompte millor. ■

"QUAN LA PARAULA ÉS DONA", D'ÀNGELS CARDONA

Cristina Salom i Ferrer

Àngels Cardona ens convida a entrar de nou en la seva poesia, a submergir-nos en un poemari sadoll: 65 poemes dividits en 8 parts diferenciades que fan un corpus del món interior particular explorat. Ens convida a la llibertat amb la rima lliure, amb el vers lliure, amb una mètrica lliure, sense figures retòriques, -sense maquillatge-. Amb un llenguatge entenent, defugint de qualsevol impostura, amb l'ordre i l'equilibri del mestratge, és la maduresa poètica. Quan una paraula convida a l'altra i s'enllaçen fent garlandes. Formant un poema, rodó, complet. Perfecte.

El que m'ha copsat d'aquest poemari és la composició basada en tres camps lèxics fonamentals: El paisatge, la dona i la sensibilitat.

EL PAISATGE

El nostre tarannà d'illencs, amb tot allò que ens dona el paisatge marítim, la història esmicolada en el sòl d'arena de les aigües mediterrànies,

ens condiciona una forma de pensar genuïna i diferenciada. Han vingut, vénen i vendran influències d'altres cultures de forma cíclica; d'arreu de la mediterrània, pobles del Nord, de la península... Però tanmateix resta en el nostre inconscient, com la marca d'aigua d'una litografia el

tarannà del poble foner. L'originari, el genuí.

La poesia d'Àngels Cardona ens mostra aquest paisatge per connectar-nos amb quelcom profund de la psique. La psique de la dona primigènia que es troba en l'interior de totes les dones

que volen trobar-se elles mateixes, la força femenina que tot home té i que pot mirar sense por i guarir-se a si mateix si vol explorar part de la seva ombra. Ens connecta amb la part femenina que demanda i reclama que hom necessita donar llum en els racons de la seva autenticitat, perquè és allà on trobaran la força.

LA DONA

Àngels Cardona ens presenta els patrons femenins des de la visió multi-facètica de les heroïnes reals o fictícies que la cultura patriarcal no ens ha devastat i que encapçalen les diferents parts d'aquest poemari. Ens va mostrant la calidoscòpica imatge de la dona arquetípica.

Ens trobam amb Dafne; la nimfa insensible a l'amor que acaba convertida en llorer, el símbol de la victòria, ens vol transmetre que per a aconseguir el que una dona vol ha de renunciar a l'amor, o, si més no, ha d'estimar una mica menys i estimar-se més.

Friné, l'heteira, la meuca grega, que amb la seva bellesa es va fer rica, essent una gran mecenes. És el paradigma de la dona lliure i alliberada que porta amb dignitat i de forma pública la seva condició de dona que gaudeix del seu cos. És honesta, no engana, no és l'esposa que té amants secrets i intenta fer funcionar el circ de tres pistes del seu matrimoni formal, els encontres furtius amb els seus amants i, si n'hi ha, els seus fills, que mira de coa d'ull, amb retrets perquè sent que són les manilles o la cadena que la manté en una situació que no vol.

La sacerdotessa Diotima que, com no podia ser d'altra forma, va ensenyar la filosofia de l'amor a Sòcrates. Perquè el coneixement, la saviesa sense amor, és buit, esdevé dogma i el dogma esclavitza. No és casualitat que ella sigui sacerdotessa, ja que els totalitarismes, i entre ells, les religions, són

les que demostren menys amor a l'altre i sobretot, menys amor a les dones.

Lílith, la indòmita esposa primigènia d'Adam, el primer home, que no va voler esser sotmesa a ell i ell se'n va haver de cercar una altra que s'avingués a obeir la cultura patriarcal que els homes varen escriure per a tota la humanitat. En nosaltres, quan volem trencar amb situacions que ens estan devorant l'ànima, és Lílith qui s'alça per dins i crida.

La fidel Penèlope, que espera la tornada del seu marit, Odisseu o Ulisses. Tenia l'esperança que tornàs viu i per això no va voler-se casar una altra vegada. Al cap i a la fi, una mostra més de la dona que no volia estar baix el jou de les lleis que pretenien obligar-la a fer el que no volia. Preferia estar sotmesa a un fill que estar sotmesa a un home. En l'actualitat hi ha moltes Penèlopes que es decanten per una vida professional abans que per una vida de parella.

L'estratega Risístrata amb el seu missatge sempre actual. Una militant anti-bel·licista que intenta fer entendre l'error de la guerra. Quantes dones hi creuen en aquest missatge, quantes es manifesten, quantes mares hauran de plorar la mort dels seus fills esbutzats per les bombes. I encara i així, les guerres segueixen, fins i tot hi ha dones que creuen en la guerra, que van a la guerra, que envien els seus fills a la guerra...

Sibil·la, la profeta, la que entén els presagis en el verd dels ulls de l'enigmàtic moix que la mira fixament, la transmissora del missatge dels déus. En la nostra tradició mediterrània sempre n'hi ha hagudes i sempre n'hi haurà de sibil·les, i de fetillers o mal·locineres. Són dones lliures que viuen la seva interioritat espiritual. Són les que representen el paradigma d'Hèstia. El foc de la llar, el foc de l'interior de la persona, la seva consciència.

LA SENSUALITAT

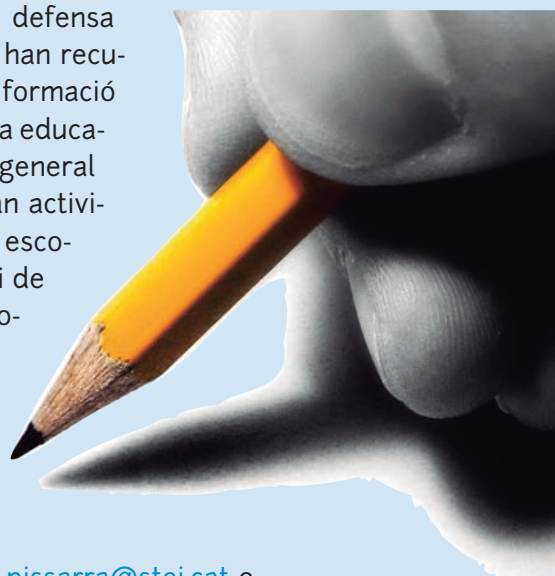
Àngels Cardona viu la sensibilitat, la relació amb el propi cos, a través de la poesia en una mena de nostàlgia o necessitat de vivificar en el nostre interior, en la personal i íntima relació amb el nostre cos i el cos d'altri, en cada un dels moments, l'espiritualitat. Viu l'espiritualitat pintant sobre les fulles escrites aquelles paraules que es troben en el nostre esdevenir...

Jaime Barilko explica en el seu llibre, *La càbala de la llum* que el Gènesi, segons la tradició hebrea, comença amb la paraula *bereshit*; comença amb la *beth* hebrea, que vol dir dos, el nombre de la dona. *Bereshit* vol dir al principi fou el so. És amb el so que comença l'univers, i la paraula és el so, per això ella creu en la paraula vibrant, en la poesia escoltada, sonora, és per això que els seus poemes són absoluts, potents i poderosos com a encanteris. ■

Benvolguts companys i benvolgudes companyes,

Després d'aquests quatre anys de lluita i de resistència en defensa d'una educació de qualitat, inclusiva i en català, els centres han recuperat o iniciat nous projectes per millorar l'ensenyament, la formació humana, acadèmica i personal dels nostres infants, la pràctica educativa, la inclusió i l'atenció a la diversitat, el funcionament general dels centres o l'atenció i participació de les famílies... es fan activitats fora dels centres i fins i tot fora de les illes... intercanvis escolars, estades a l'estranger... és per això que us oferim l'espai de la revista Pissarra per si voleu donar difusió als vostres projectes i compartir-ho amb la resta de docents i amb la comunitat educativa en general. Aquesta revista ja té més de 30 anys, es reparteix a tots els centres i té una versió electrònica i una versió en paper. El proper número de la revista estarà dedicat, entre d'altres temes, a projectes d'innovació o de renovació pedagògica dels centres de les Illes Balears.

Hi podeu participar! Podeu enviar-nos una breu ressenya a pissarra@stei.cat o telefonar-nos al 971 90 16 00 i deixar el vostre missatge, us podem venir a fer un breu reportatge. Animau-vos-hi. És molt bo que els projectes d'innovació es coneguin i s'encomani l'interès per posar-ne més en marxa als altres centres!

FORMACIÓ A DISTÀNCIA

Cursos reconeguts per la conselleria d'Educació del Govern de les Illes Balears

Aquests cursos puntuen a l'apartat de mèrits en oposicions, convocatòria d'interins i per a sexennis.

Després d'anys de feina l'STEI ha aconseguit el reconeixement de tots els sexennis per als interins. L'acord marc signat per l'STEI estableix aquest reconeixement a partir de l'1 de setembre de 2016.

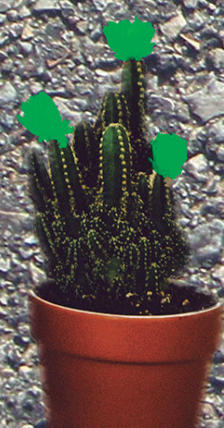

STEI
INTERSINDICAL

ESCOLA DE FORMACIÓ
i mitjans didàctics

NO BÀDIS!!

Més informació i inscripcions:

www.stei.cat/formacio